

Koordinace Charity ČR při mimořádných událostech velkého rozsahu

Bc. Jitka Chvílová

Diplomová práce
2014

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Jitka Chvílová**
Osobní číslo: **H120036**
Studijní program: **N7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Koordinace Charity ČR při mimořádných událostech velkého rozsahu**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.
Vymezení pojmů a teoretických východisek vztahujících se k pomoci při mimořádných událostech a činnosti Charity ČR.
Příprava metodiky výzkumné části.
Realizace kvalitativního výzkumu formou rozhovoru.
Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.
Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

MARTÍNEK, B. a kol. Ochrana člověka za mimořádných událostí. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR, 2003. ISBN 80-86640-08-6.

MIOVSKÝ, Michal. Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1362-4.

VODÁČKOVÁ, Daniela a kol. Krizová intervence. 1. vyd. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-696-9.

VYKOPALOVÁ, H. Krize a psychosociální pomoc. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2007. ISBN 978-80-7318-621-0.

VYMĚTAL, Štěpán. Krizová komunikace a komunikace rizika. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2510-9.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Mgr. Květoslava Princová, Ph.D.**

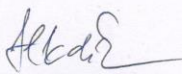
Datum zadání diplomové práce: **15. ledna 2014**

Termín odevzdání diplomové práce: **18. dubna 2014**

Ve Zlíně dne 15. ledna 2014

doc. Ing. Anežka Lengálová, Ph.D.
děkanka

Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze diplomové práce jsou totožné;
- na diplomové práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 15. 4. 2014

.....

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělčně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) *Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.*

(3) *Plati, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.*

2) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:*

(3) *Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užitje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).*

3) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:*

(1) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.*

3). *Odopírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybnějiho projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.*

(2) *Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.*

(3) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.*

ABSTRAKT

Na pomoci při odstraňování následků mimořádných událostí se podílí kromě základních složek integrovaného záchranného systému celá řada neziskových organizací. Předmětem zájmu této diplomové práce je Charita Česká republika. Diplomová práce se zabývá koordinačními pravidly Charity ČR při mimořádných událostech velkého rozsahu, klade si za úkol poodhalit silné stránky i limity, a další oblasti rizik, které by mohly znesnadňovat profesionální pomoc lidem zasaženým mimořádnou událostí. Páteří celé práce je výzkum provedený mezi těmi pracovníky Charity ČR, kteří celé pomáhání koordinují.

Klíčová slova: mimořádná událost, povodeň, koordinace, nestátní nezisková organizace

ABSTRACT

A great deal of non-profitable organizations, apart from basic sectors of integrated rescue system, participate in elimination of consequences in case of emergency. In the spotlight of this diploma thesis is Caritas Czech Republic. The diploma thesis deals with coordination rules of Caritas CR in case of emergency of a large extent. Its task is to reveal strengths and limitations, and other risk areas, which might complicate providing people affected in cases of emergency with professional help. The vital part of the work is the survey carried out among the workers of the Caritas CR who coordinate the help.

Keywords: state of emergency, flood, coordination, non-state non-profit organization

Ráda bych poděkovala Ing. Mgr. Květoslavě Princové, Ph.D. za vedení mé práce a poskytnutí rad a připomínek při tvorbě mé diplomové práce. Poděkování náleží také Martinovi Zamazalovi za cenné informace a možnost být součástí týmu při povodních, respondentům za poskytnuté rozhovory, a také mé rodině a všem mým blízkým za pomoc a podporu.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 CHARITA ČESKÁ REPUBLIKA	13
1.1 HISTORIE	14
1.1.1 Historie charitního díla.....	14
1.1.2 Stručná historie do roku 1990	15
1.1.3 Nový začátek po roce 1990	17
1.1.4 Současnost.....	20
1.2 STRUKTURA CHARITY ČR	21
1.2.1 Sekretariát Charity ČR	24
1.2.2 Arcidiecézní charita Praha	25
1.2.3 Arcidiecézní charita Olomouc.....	25
1.2.4 Diecézní charita České Budějovice.....	28
1.2.5 Diecézní charita Brno.....	28
1.2.6 Diecézní charita Plzeň.....	30
1.2.7 Diecézní charita Litoměřice	31
1.2.8 Diecézní charita ostravsko – opavská	32
1.2.9 Diecézní katolická charita Hradec Králové.....	33
2 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI	35
2.1 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI VELKÉHO ROZSAHU TYPU POVODNÍ.....	35
2.1.1 Povodně z tání	35
2.1.2 Ledové povodně	35
2.1.3 Letní povodně.....	36
2.1.4 Letní přívalové povodně.....	36
2.1.5 Zvláštní povodně	36
3 TYPY POMOCI	37
3.1 PRVNÍ POMOC	37
3.1.1 Základní první pomoc zdravotní	37
3.1.2 První pomoc psychická	38
3.2 MATERIÁLNÍ POMOC A HUMANITÁRNÍ POMOC	38
3.3 PSYCHOSOCIÁLNÍ POMOC	38
3.3.1 Duchovní pomoc	40
3.3.2 Sociální pomoc.....	40
3.3.3 Psychologická pomoc.....	41
4 KOORDINACE POMOCI	42
4.1 KOORDINACE	42
4.2 STANDARDY PSYCHOSOCIÁLNÍ KRIZOVÉ POMOCI	43
4.2.1 Standardy psychosociální krizové pomoci a spolupráce pro koordinování	44
4.2.2 Standardy psychosociální krizové pomoci a spolupráce pro přímý kontakt.....	44

4.3	SHRnutí.....	45
II	PRAKTICKÁ ČÁST	46
4	VÝZKUM.....	47
4.1	VÝZKUMNÝ PROBLÉM	47
4.2	CÍL VÝZKUMU	48
4.3	VÝZKUMNÁ METODA.....	49
4.4	VÝZKUMNÝ SOUBOR	49
4.5	TECHNIKY SBĚRU DAT	50
4.5.1	Analýza dokumentů.....	50
4.5.2	Zúčastněné pozorování.....	50
4.5.3	Polostrukturovaný rozhovor	51
4.6	REALIZACE VÝZKUMU	52
4.7	METODY ZPRACOVÁNÍ KVALITATIVNÍCH DAT	52
5	ANALÝZA DAT	54
5.1	DESKRIPTIVNÍ PŘÍSTUP KE KVALITATIVNÍ ANALÝZE DAT	54
5.1.1	Kategorie č. 1: Pravidla koordinace	54
5.1.2	Kategorie č. 2: Systém pomoci.....	56
5.1.3	Kategorie č. 3: Spolupráce a sdílení dat	58
6	SHRnutí VÝSLEDKŮ VÝZKUMU.....	61
	ZÁVĚR	71
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	73
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	76
	SEZNAM OBRÁZKŮ	77
	SEZNAM TABULEK.....	78
	SEZNAM PŘÍLOH.....	79

ÚVOD

Náhle vzniklé tragické události jsou nevyhnutelnou součástí lidského života, nepřinášejí s sebou jen fyzické zranění, oběti na životech, či hmotné škody na majetku. Zkušenosti z míst zasažených mimořádnými událostmi stále častěji poukazují na skutečnost, že je zapotřebí umět se adekvátně postarat o potřeby zasažených nejen z hlediska zdravotní péče a základních materiálních potřeb, ale také z hlediska psychických, sociálních a duchovních potřeb. Zranění duševního charakteru mohou být velmi závažná a mnohdy přetrvávají i po zhojení ran fyzických.

K tomu, aby člověk zasažený působením mimořádné události mohl začít znovu ve společnosti fungovat, mnohdy nestačí pouze odstranění viditelných následků události, ale stále více je kladen důraz na dlouhodobou pomoc jednotlivým zasaženým domácnostem. Je zde zapotřebí nejen pomoci materiální, finanční a fyzické při úklidu obydlí, ale také psychické podpory a poradenství. Velký vliv na rychlost uspokojování potřeb obyvatelstva zasaženého mimořádnou událostí má vzájemná spolupráce pomáhajících a koordinace vzájemné pomoci.

Na odstraňování následků mimořádných událostí se v návaznosti na pomoc základních složek integrovaného záchranného systému podílí i mnoho neziskových organizací.

Jednou z takových organizací je Charita Česká republika. Nezisková organizace Charita Česká republika je největším nestátním poskytovatelem sociálně zdravotních služeb v České republice s více než stoletou historií. Díky zaměření Charity ČR na oblast humanitární, sociální a sociálně zdravotní je význam jejího zapojení značný.

Cílem této diplomové práce je zjistit, jaký způsobem koordinuje pomoc při mimořádných událostech velkého rozsahu právě Charita ČR.

Teoretická část je koncipována tak, aby popsala organizační strukturu Charity ČR a problematiku mimořádných událostí velkého rozsahu typu povodní. V následující části práce jsou podrobněji rozebrány typy pomoci lidem zasaženým mimořádnou událostí a rozebrán pojem koordinace.

Obsahem praktické části práce je sumarizace a operacionalizace dílčích výzkumných otázek, popis volby výzkumné strategie a informace o realizaci výzkumného šetření.

V poslední části diplomové práce se na základě analýzy a interpretace dat získaných z výzkumu snažím zodpovědět dílčí výzkumné otázky a v závěru pak naplnit cíl výzkumu, tedy zodpovědět hlavní výzkumnou otázku. Zároveň zde formuluji silné stránky koordinačních postupů Charity ČR i oblasti ke zlepšení.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CHARITA ČESKÁ REPUBLIKA

Posláním Charity Česká republika (dále jen „Charita ČR“) je služba milosrdné lásky církve lidem v tísní, ohrožení a nouzi bez ohledu na jejich věk, pohlaví, politické smýšlení, rodinné uspořádání, zdravotní stav, sexuální orientaci, sociální nebo ekonomickou situaci a postavení, rasu, národnost, kulturu, víru a náboženství (Charita Česká republika).

Charita ČR je součástí římskokatolické církve a je právnickou osobou podle Kodexu kanonického práva (Codex Iuris Canonici), jejímž zřizovatelem je Česká biskupská konference. Jako církevní právnická osoba je registrována Ministerstvem kultury dle zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech.

V současné době je Charita ČR největším nestátním poskytovatelem sociálních a zdravotních služeb v České republice. Tyto služby poskytuje terénní formou v přirozeném prostředí klienta (obvykle v domácnosti), ambulantní formou (klient za službami dochází nebo dojíždí) nebo pobytovou formou, která je spojena s ubytováním (např. domovy pro seniory, azylové domy). Hlavní činností Charity ČR je pomoc potřebným na území České republiky. Z hlediska cílových skupin pomáhá zejména seniorům, rodinám, ženám a matkám s dětmi v tísní, dětem a mládeži, osobám bez přístřeší, osobám se zdravotním a mentálním postižením, lidem nevléčitelně nemocným, uživatelům návykových látek, obětem trestné činnosti a obchodu s lidmi, migrantům a uprchlíkům, lidem v tíživé sociální situaci (Charita ČR, 2013).

Pracovníci a spolupracovníci Charity ČR vycházejí při své práci z křesťanského pojetí etických hodnot a řídí se Kodexem Charity Česká republika. Ten mimo jiné klade důraz na profesionalitu pracovníků, ochranu důstojnosti člověka a snahu poskytovat lidem v nouzi účinnou pomoc tak, aby byla maximálně podporována jejich samostatnost s využitím jejich vlastních schopností k řešení situace, ve které se aktuálně nacházejí.

Rozsah poskytovaných sociálních služeb Charity ČR vychází ze zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a souvisejících předpisů. Jedná se o služby sociální prevence, sociálního poradenství a sociální péče. Skrze další typy služeb odpovídá Charita ČR také na speciální potřeby svých klientů a provozuje též zdravotní služby (ošetřovatelskou péči na základě indikace ošetřujícího lékaře) a hospicovou péči osob nevléčitelně nemocných, zejména s onkologickými, neurologickými a kardiologickými diagnózami. Hospice a domácí hospicová péče pomáhají nevléčitelně nemocným kombinací sociálních služeb a

zdravotní služby, která se řídí zákonem č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (§ 22a) zvláštní ústavní péče – péče paliativní lůžková. Vedle zákonem definovaných sociálních a zdravotních služeb nabízí Charita ČR více než sto dalších doplňujících služeb, např. půjčovny kompenzačních a zdravotnických pomůcek, rodinná, mateřská a dobrovolnická centra, šatníky, chráněné dílny, střediska humanitární pomoci atd.

1.1 Historie

Dobročinné aktivity a starost o nemocné, chudé a jinak znevýhodněné je ve většině případů provázána s církví či církevními institucemi. Proto i vznik Charity lze nalézt právě v církevním prostředí.

1.1.1 Historie charitního díla

*Neboť jsem měl hlad, a dali jste mi najíst,
měl jsem žízeň, a dali jste mi napít,
byl jsem cizí, a ujali jste se mě,
byl jsem nahý, a oblékli jste mě,
byl jsem nemocen, a navštívili jste mě,
byl jsem ve vězení, a přišli jste ke mně.*

(Mt 25, 35-36)

Hlavní inspiraci pro svou činnost nalézá charitativní činnost v Bibli, v osobě Ježíše Krista, který všem nemocným, chromým, hladovým a různě trpícím lidem s láskou pomáhal a nabádal i ostatní následovat jeho příkladu. Podobenství o milosrdném Samaritánovi, který se ujal potřebného, i když patřil ke zneprátelenému národu (Lk 10, 25-37), lze chápat jako osnovu charitativní činnosti. Křesťané od počátku následovali Kristova příkladu a pomáhali svým bližním trpícím, především nemocným, chudým a nejpotřebnějším. Tato pomoc se nazývá *charita*, což znamená *milosrdná láska* (latinsky *caritas*).

V průběhu dějin se můžeme setkat s nejrůznějšími projevy charitního jednání nejen u světců, ale i u různých uskupení. Již v období raného středověku se v západoevropském prostředí objevovala náboženská bratrstva, která sdružovala laiky s větší účastí na náboženském životě (Messina, 2005). Největší popularity se tato bratrstva dočkala v období raného novověku, kdy v českém prostředí existovala při většině chrámů. Některá z těchto bratrstev

byla povýšena na církevní řády, např. Rytířský řád křižovníků s červenou hvězdou, který založila již v roce 1233 sv. Anežka Česká. Posláním tohoto řádu byla péče o nemocné. Sv. Anežka Česká založila významný špitál Na Františku. Poté se začaly zakládat špitály i v dalších částech naší země (Kopřiva, Havrdová, Horáková, 1990).

O vzdělání dětí se v českých zemích starali jezuité a piaristé. Členové obou řádů působili na svých vlastních gymnáziích, která se nacházela jak v Čechách, tak na Moravě a Slezsku. Činností orientovanou na péči o mládež se zabýval také známý řád salesiánů. Zaměřovali se na výchovu a výuku duchovně, mravně a hmotně ohrožené mládeže a jejich přivedení na správnou cestu. Ženské řády a kongregace (např. Milosrdné sestry sv. Kříže, Kongregace dcer Božské lásky) se zase soustředily na péči o dívky, které přišly do měst za prací, a posléze se jejich činnost rozšířila na starost o přestárlé a sirotky.

Avšak nejen mládež potřebovala ochranu a pomoc. Od 16. století mohli chudí a nemocní nalézt útěchu u kapucínů, kteří se věnovali také duchovní správě v trestnicích a nemocnicích. Kapucíni se zabývali rovněž misijní činností.

O nemocné, staré a jinak znevýhodněné ženy se staraly (a dosud starají) Alžbětky, které svou činnost v českých zemích zahájily v 18. století. Sestry Boromejky zase působily ve zdravotnických a sociálních zařízeních (Messina, 2005).

Ústavy pro hluchoněmé byly dlouhou dobu doménou církve. Například v Čechách a na Moravě byly všechny tyto ústavy až do roku 1916 výhradně církevní. Díky společenským a ekonomickým změnám se dostala do popředí charitativního díla otázka spravedlivého společenského uspořádání. V roce 1891 vyšla encyklika papeže Lva XIII. *Rerum novarum*, ve které církev zaujala oficiální stanovisko k sociálním věcem. Encyklika odmítá nelidské zacházení s dělníky a jejich vykořisťování, obhajuje právo dělníků na spravedlivou mzdu a odbory, potvrzuje právo na soukromé vlastnictví, odmítá komunismus a neomezený kapitalismus (Pospíšil, 2002).

1.1.2 Stručná historie do roku 1990

V našich zemích se charitativní dílo sjednotilo, zprofesionalizovalo a zorganizovalo až po vzniku Československa v roce 1918. Stalo se tak zásluhou svatokopeckého premonstráta P. Ludvíka Antonína Bláhy, který se začal systematicky zabývat mapováním dosavadní charitativní činnosti na Moravě. Bláhův impuls pak z rozhodnutí olomouckého arcibiskupa A.

C. Stojana vyúsťuje v roce 1922 ve vznik Svazu československé Charity. Bláha je následně jmenován prvním ředitelem Charity pro olomouckou arcidiecézi. Jeho hlavním úkolem bylo připravit založení Charity po vzoru Švýcarska, Německa a Francie. Cílem Svazu bylo především organizovat zakládání a šíření nejmenších charitních celků – farních odborů „Ludmila“. V „Ludmilách“ se sdružovaly charitativní spolky a jednotlivci za účelem provádění křesťanské dobročinnosti (Kučera, Jemelka, 2012).

Pro zajištění činnosti pořádal Svaz čl. Charity jednou do roka sbírku financí a naturálií, stát přispíval pouze na pětinu nákladů, proto musely být hledány další zdroje financování a pomoci (dary, členské příspěvky, výtěžky z vlastních aktivit). S rozvojem Charity se šířilo i donátorství. Vedení Svazu komunikovalo a spolupracovalo s ministerstvy, farními úřady, řády, spolky, s řadou obecních, finančních, berních úřadů, Českým červeným křížem.

Svaz čl. Charity sdružoval sirotčince, ústavy pro slabomyslné, útulny pro batolata, ústavy pro encephalitiky, epileptiky, chorobince, starobince, zařízení pro podomní ošetřování chudých nemocných, ozdravovny, studentské domovy, ústavy pro mládež mravně ohroženou, nemocnice a opatrovny. K těmto službám školila Charita ošetřovatelky v soukromých dvouletých řádových ošetřovatelských školách, určených i pro veřejnost.

Ve třicátých letech se činnost Charity rozšiřuje o práci s dětmi a mládeží, zdravotní a ošetřovatelskou službu v rodinách, podpůrné sociální akce. V roce 1938 funguje v rámci Charity 338 sociálních charitních ústavů.

Během 2. světové války byla činnost Charity omezena pouze na provoz ústavů. Díky rozvětvené síti dobrovolníků se však podařilo poskytovat pomoc lidem působícím v odboji, jejich rodinám a pozůstalým po obětech nacismu. Po skončení války se Charita významně podílela na péči o navrátilce z koncentračních táborů. Charity obnovila svou činnost z předválečných let v plném rozsahu a síti jejich stanic prošlo přes půl milionu lidí.

Po komunistickém převratu v roce 1948 dochází k rychlému omezování činnosti Charity. Víra se neslučovala s komunistickou ideologií a vývoj politické situace naznačoval nepřátelství vůči církvím. Do Ústředí Svazu katolické charity byla zavedena národní správa. Do té doby spravovala Charita 379 ústavů různého typu s kapacitou 15 tisíc lůžek, ošetřovatelská a zdravotní služba v rodinách měla 125 stanic. Z činnosti Charity byla vyňata ošetřovatelská a zdravotní služba v rodinách, která přešla od roku 1950 pod Český červený kříž. Charita odevzdala celé vybavení stanic s léčivý, přístroji i celým inventářem. 105 ústavů

provozovaných následnickou a státem povolenou Českou katolickou charitou přebraly v roce 1960 národní výbory a Charitě byla vymezena činnost na provádění ústavní péče o církevní osoby, výrobu a distribuci náboženské literatury a výhradní právo na výrobu, opravy a distribuci devocionálií (Kopřiva, Havrdová, Horáková, 1990).

1.1.3 Nový začátek po roce 1990

Novým začátkem se stal rok 1989, kdy se ve společnosti otevřely možnosti práce na církevním poli a kdy mohla na základě vládního zákona 308/1991 Sb., o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských společností, znovu vzniknout Charita jako organizace, pečující o potřebné. V roce 1990 byl schválen nový statut Charity, byl odstraněn dozor státu a pravomoc nad řízením činností České katolické charity byla navrácena katolické církvi, respektive České biskupské konferenci. Charitní dobrovolníci zareagovali na šířící se problémy s propuštěnými vězni po amnestii prezidenta republiky v roce 1990. Pro lidi bez finančních prostředků a rodinného zázemí tak vznikly první šatníky, poradny a noclehárny (Kopřiva, Havrdová, Horáková, 1990).

Během roku 1991 začaly vznikat první diecézní charity, jako samostatné právní subjekty s vlastním financováním, oddělených od ústředí. Na úrovni měst a obcí začaly vznikat charitní organizace podřízené arcidiecézním a diecézním charitám. Jednou z prvních významnějších oblastí nových služeb a jádrem celorepublikové činnosti se stala charitní ošetrovatelská péče. Charita byla odkázána převážně na zahraniční pomoc jak z hlediska finančních zdrojů, tak z hlediska inspirace a získávání nových poznatků.

V tomto období se začíná rozbíhat také pomoc do zahraničí. Materiálně i finančně začala Charita pomáhat obětem občanské války v tehdejší Jugoslávii. Dodávky materiální pomoci putovaly také na Ukrajinu, rozsáhlou humanitární pomoc Charita poskytovala i do dalších zemí, např. do Běloruska, Chorvatska, Bosny a Hercegoviny, Rumunska, Bulharska, Čečenska, Somálska, Rwandy a Ugandy. Charita Česká republika otvírala v nejvíce zasažených oblastech své zahraniční mise, např. v Kosovu, Čečensku, Indonésii. V současnosti má Charita mise v Mongolsku, Haiti, Indonésii a Zambii a rozvojové projekty ve více jak 25 zemích světa. V roce 1994 se začínají budovat základy práce s žadateli o azyl a migran-ty.

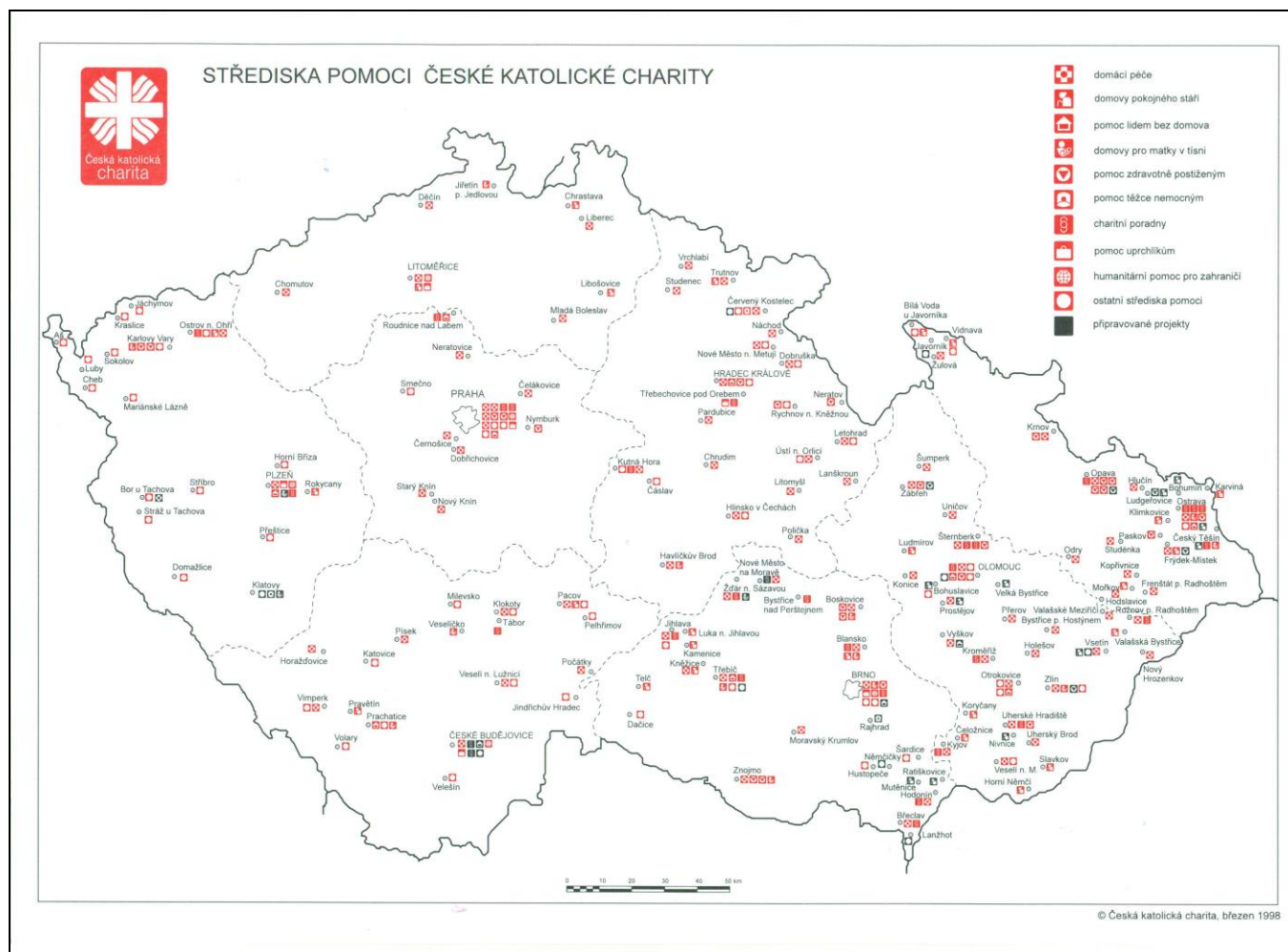
S rostoucí komplexností činnosti vyvstala nutnost zlepšení manažerské úrovně charitních pracovníků. Objevily se problémy legislativní a finanční, vymezení kompetencí mezi

diecézními charitami a ústředím se ukázalo jako nejasné. Pokus o nápravu přinesly nové stanovy z roku 1993. Na místě tzv. ústředí vznikl sekretariát České katolické charity, který byl pověřen především koordinační funkcí a servisem pro jednotlivé diecézní charity.

Stejně jako jiné nestátní organizace působící v sociální oblasti musela i Charita rychle reagovat na nově vznikající potřeby společnosti. Změna společenského klimatu se výrazně odrazila ve struktuře služeb poskytovaných Charitou. Začaly vznikat služby pro seniory a osoby s postižením – stacionáře, chráněné dílny, respitní péče. Charita zřídila linky důvěry, založila další azylové domy a noclehárny pro osoby bez přístřeší, azylové domy pro matky s dětmi v tísní, kontaktní a denní centra pro drogově závislé. Charita si také uvědomila důležitost prevence, a proto začaly vznikat poradny pro různé cílové skupiny, programy prevence kriminality, protidrogové prevence ve školách a kluby pro mládež.

„V červenci roku 1997 zaplavily velkou část Moravy a část východních Čech nebývalé povodně, které celých dvanáct dnů pustošily zemi, vyžádaly si padesát obětí na lidských životech a další tisíce vystavily tragédiím a nouzi. V tento klíčový okamžik se Charitě podařilo nabídnout pomocnou ruku a díky rozvětvené síti středisek pomáhat nejen potřebným, ale také účinně spolupracovat se státními orgány. Vzedmutá vlna lidské solidarity přivedla do České katolické charity nové pracovníky – povodňové asistenty, kteří se po zvládnutí situace věnovaly dalším úkolům. Díky pomoci dárců z domova i zahraničí na povodňovou pomoc, posílila charitní síť služeb.“ (Charita ČR, 2002).

Obr. 1. Střediska pomoci ČKCH v roce 1998

Zdroj: Charita ČR - tiskové oddělení

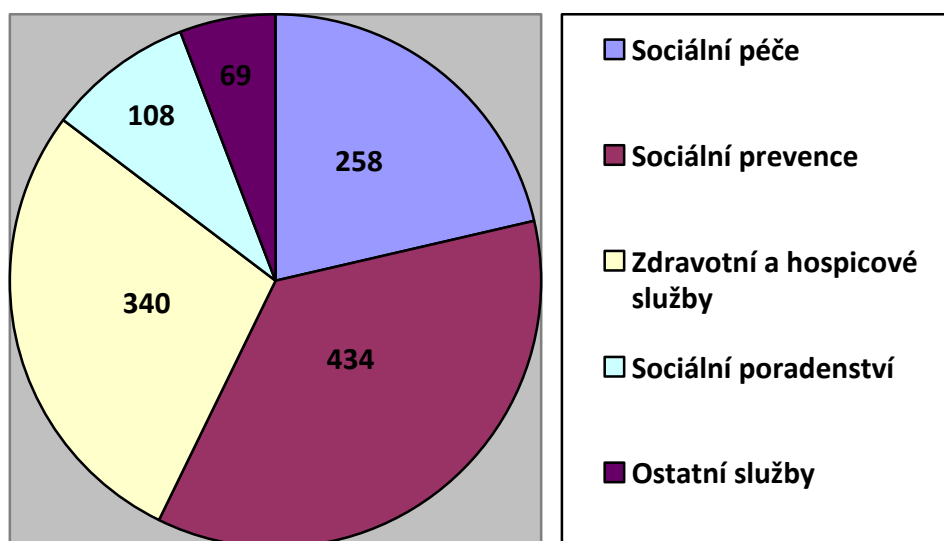
Další vývoj závisel na do značné míry na tom, jak se charitní služby dokázaly začlenit do místních sítí, jak zajistily dobrou spolupráci s místní správou a jak obstály v konkurenci kvality. Už nešlo (a ani v současné době nejde) o utváření nových služeb, jako spíše o zvyšování kvality služeb, dobrý marketing a flexibilní reakci na potřeby lidí v místě působení Charitních služeb. Z toho vyplynula nutnost zvyšování kvalifikace u pracovníků charitních sociálních služeb a vzájemná podpora pracovníků uvnitř Charity.

Charita přesto stále reagovala na aktuální potřeby a rozšířila nabídku svých služeb o nové formy, jako například domy na půl cesty, asistenční služba, chráněné bydlení, podporované zaměstnání a resocializační zařízení.

1.1.4 Současnost

Jednotlivá zařízení a střediska provozují arcidiecézní, diecézní, městské, oblastní a farní Charity, které znají nejlépe konkrétní potřeby v místě svého působení a mohou spolupracovat s obcemi, krajem a dalšími institucemi a organizacemi v regionu. Podle výroční zprávy z roku 2012 Charity ČR poskytlo 1209 charitních služeb pomoc celkem 86 558 lidem. Nejvíce služeb poskytovaly subjekty Charity ČR v oblasti sociální péče (pomoc se zajištěním soběstačnosti a zapojením se do života společnosti), následovaná sociální prevencí (řešení nepříznivé situace a předcházení společensky nežádoucím jevům). Dále to byly zdravotní služby (domácí péče), hospicová péče (kombinace sociální a zdravotní péče) a sociální poradny. Podle místních potřeb je doplnily ostatní služby (šatníky, rodinná či dobrovolnická centra, střediska humanitární pomoci, chráněné dílny aj.) Náklady za všechny charitní subjekty v České republice činily 2,843 miliard korun.

Obr. 2. Typy charitních služeb (počet)

Zdroj: Charita ČR - výroční zpráva 2012, s. 4, 2013

V Charitách v roce 2012 pracovalo 6937 osob. Při zajišťování služeb a činností pomáhali Charitě také dobrovolníci, někteří jednorázově, jiní dlouhodobě. Samostatnou skupinou jsou pak dobrovolníci pro Tříkrálovou sbírku, kterou v roce 2000 poprvé uspořádali v olomoucké arcidiecézi. Celkem se jednalo o 53936 dobrovolníků (Charita ČR, 2012). Výtěžek Tříkrálové sbírky je určen na pomoc nemocným, handicapovaným, seniorům, matkám s dětmi v tísní a dalším jinak sociálně potřebným skupinám lidí a to zejména v regionech, kde sbírka probíhá.

Základním principem a metodou všech činností Charity Česká republika je vyhledávání jakékoliv nouze člověka a snaha nalézat řešení jejího odstranění, a to s úctou k člověku a s Boží láskou.

1.2 Struktura Charity ČR

Struktura Charity kopíruje uspořádání římskokatolické církve v České republice. Toto uspořádání se liší od územně správního členění České republiky, které zemi rozděluje na 14 vyšších územně správních celků. Církevní uspořádání dělí území České republiky na 8 správních jednotek – 2 arcidiecéze (pražská a olomoucká) a 6 diecézí (litoměřická, plzeňská, českobudějovická, brněnská, královéhradecká a ostravsko-opavská). Od tohoto uspořádání se vymezuje působnost jednotlivých arcidiecézních a diecézních Charit, kterých je

rovněž 8 a jejichž názvy se také odvozují podle tohoto církevního uspořádání. Tyto Charity mají vlastní právní subjektivitu a v rámci územně správního členění jsou partnery těch krajů, na jejichž území působí.

Obr. 3. Správní celky Charity ČR

Zdroj: Martin Zamazal, Arcidiecézní charita Olomouc, 2013

Základem jednotlivých arcidiecézních a diecézních Charit je 348 farních, městských a oblastních Charit. Právě tyto Charity obvykle provozují jednotlivé služby a zařízení.

Vlastní právní subjektivita Charit znamená způsobilost k právům a povinnostem vážícím se k předmětu jejich činnosti. Vystupují a jednají vlastním jménem a mají vlastní odpovědnost. To znamená, že po právní stránce Charity s právní subjektivitou jednají samostatně a nezávisle. Na rozdíl od centrálně řízených organizací s pobočkami v rámci jedné právnické osoby je proces řízení, koordinace a spolupráce uvnitř charitní sítě založen na dohodě a vyjádřeném souhlasu dotčených Charit – právnických osob. Výhodou tohoto uspořádání v praxi je možnost rozhodování na nejnižší charitní úrovni (farní, městská či oblastní Charita) bez zbytečných odkladů, v případě implementace norem, opatření, pokynů, postupů má centrálně řízená organizace jednoznačně výhodu.

Vedle Charit s vlastní právní subjektivitou stojí dobrovolné Charity bez právní subjektivity, jejichž členové vykonávají pomoc potřebným bezplatně.

Obr. 4. Síť Charit v ČR

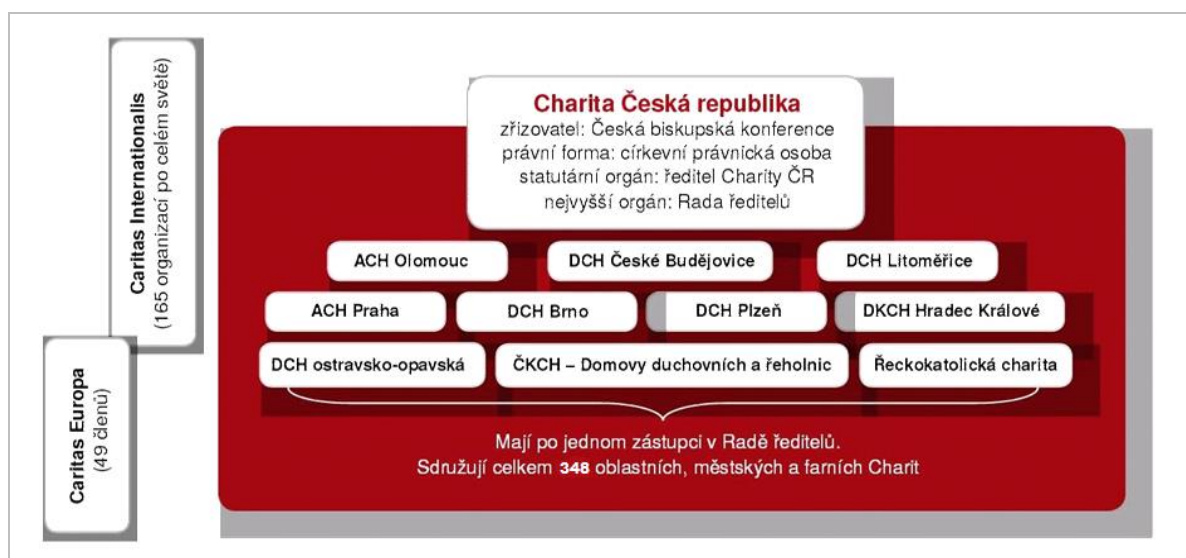

Zdroj: Charita ČR – výroční zpráva 2012 (zadní přebal), 2013

Na mezinárodní úrovni je Charita ČR členem sítě Caritas Internationalis a Caritas Europa a také partnerem OSN, Generálního ředitelství ECHO při Evropské unii a dalších mezinárodních neziskových organizací.

Do charitní rodiny patří také samostatné právnické osoby - Česká katolická Charita - Domovy duchovních a řeholnic a Řeckokatolická charita. Česká katolická Charita - Domovy duchovních a řeholnic je církevní právnická osoba, která poskytuje službu starším řeholním sestrám a kněžím na základě řešení závazku státu ke zmírnění následku křivd na řeholnicích a kněžích z 50. let minulého století (CKCH, 2009). Řeckokatolická charita je účelovým zařízením Církve řeckokatolické s působností na území Apoštolského exarchátu, tj. na území celé České republiky (Řeckokatolická charita, 2012, s. 2).

Obr. 5. Struktura Charity v České republice

Zdroj: Zdroj: Charita ČR – výroční zpráva 2012, 2013

1.2.1 Sekretariát Charity ČR

Sekretariát Charity ČR se sídlem v Praze zaštiťuje veškerou charitní činnost sdružení Charity Česká republika. Poskytuje servis všem Charitám a charitním zařízením, koordinuje projekty humanitární pomoci a rozvojové spolupráce a pomoc cizincům v nouzi na území České republiky. Spolupracuje s vládou a státní správou v oblastech, kterým se Charita ČR v celé své šíři na území České republiky věnuje. Připravuje, vyhodnocuje a podílí se na propagaci celostátních charitních kampaní, především Tříkrálové sbírky, a spravuje centrální sbírková konta. Dále spolupracuje s centrálou Caritas Europa v Bruselu a s centrálou

Caritas Internationalis v Římě. Provozuje také Vzdělávací institut, který nabízí vedle kurzů pro charitní pracovníky i konferenční prostory a ubytování pro širokou veřejnost.

1.2.2 Arcidiecézní charita Praha

Arcidiecézní charita Praha (dále jen „ACHP“) působí v hlavním městě Praha, ve Středočeském a také Ústeckém kraji. Na tomto území poskytuje sociální a zdravotní služby svými 10 středisky. Součástí charitní sítě pomoci v pražské arcidiecézi jsou také profesionální a dobrovolnické farní Charity. V pražské arcidiecézi je 40 farních Charit.

ACHP se od roku 1993 věnuje i pomoci do zahraničí. Zaměřuje se na Indii, subsaharskou Afriku a Bělorusko. Mezi prioritní témata pomoci do zahraničí patří: podpora vzdělávání, komunitního rozvoje, zdravotní péče a prevence, rozvoj zemědělství, sociální a humanitární pomoc.

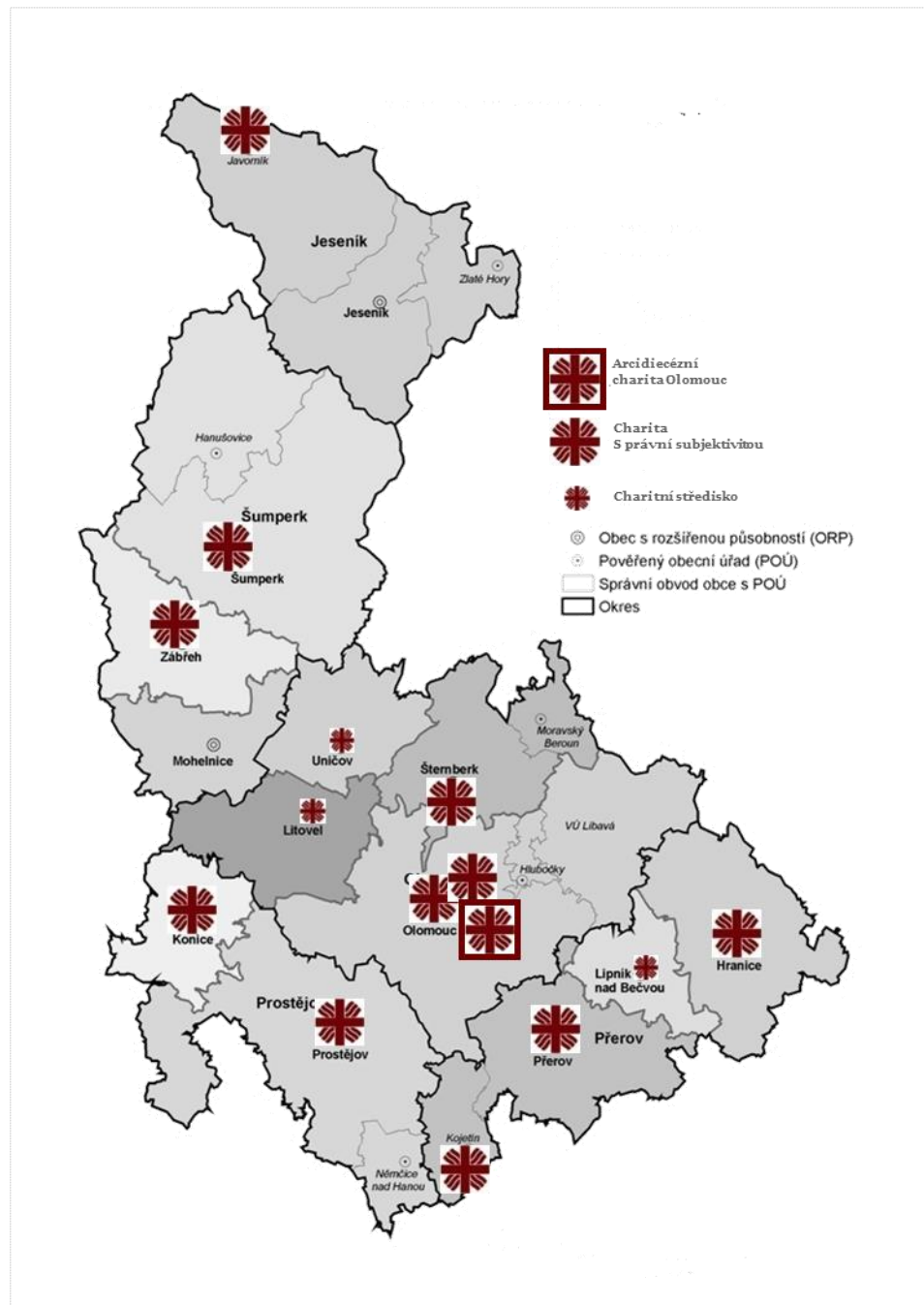
1.2.3 Arcidiecézní charita Olomouc

Arcidiecézní charita Olomouc (dále jen „ACHO“) působí na území celé olomoucké arcidiecéze. Toto území zahrnuje celý Olomoucký a Zlínský kraj a část Jihomoravského a Pardubického kraje. ACHO je řídicím, koordinačním a servisním centrem pro Charity v olomoucké arcidiecézi. Vedle toho provozuje humanitární sklad a zahraniční humanitární pomoc a rozvojovou spolupráci zaměřuje na Mongolsko, Haiti a Ukrajinu. Dnes působí v olomoucké arcidiecézi již 30 farních a oblastních Charit s vlastní právní subjektivitou, které provozují celkem 189 sociálních a zdravotních služeb. Jednu sociální službu provozuje přímo Arcidiecézní charita Olomouc. V rámci jednotlivých krajů je rozdělení podle počtu následující (ACHO, 2012; ACHO, 2013):

- Jihomoravský kraj – 20 sociálních a zdravotních služeb ve 2 Charitách
- Olomoucký kraj – 53 sociálních a zdravotních služeb v 10 Charitách
- Pardubický kraj – 5 sociálních a zdravotních služeb v 0 Charitách
- Zlínský kraj – 88 sociálních a zdravotních služeb v 11 Charitách

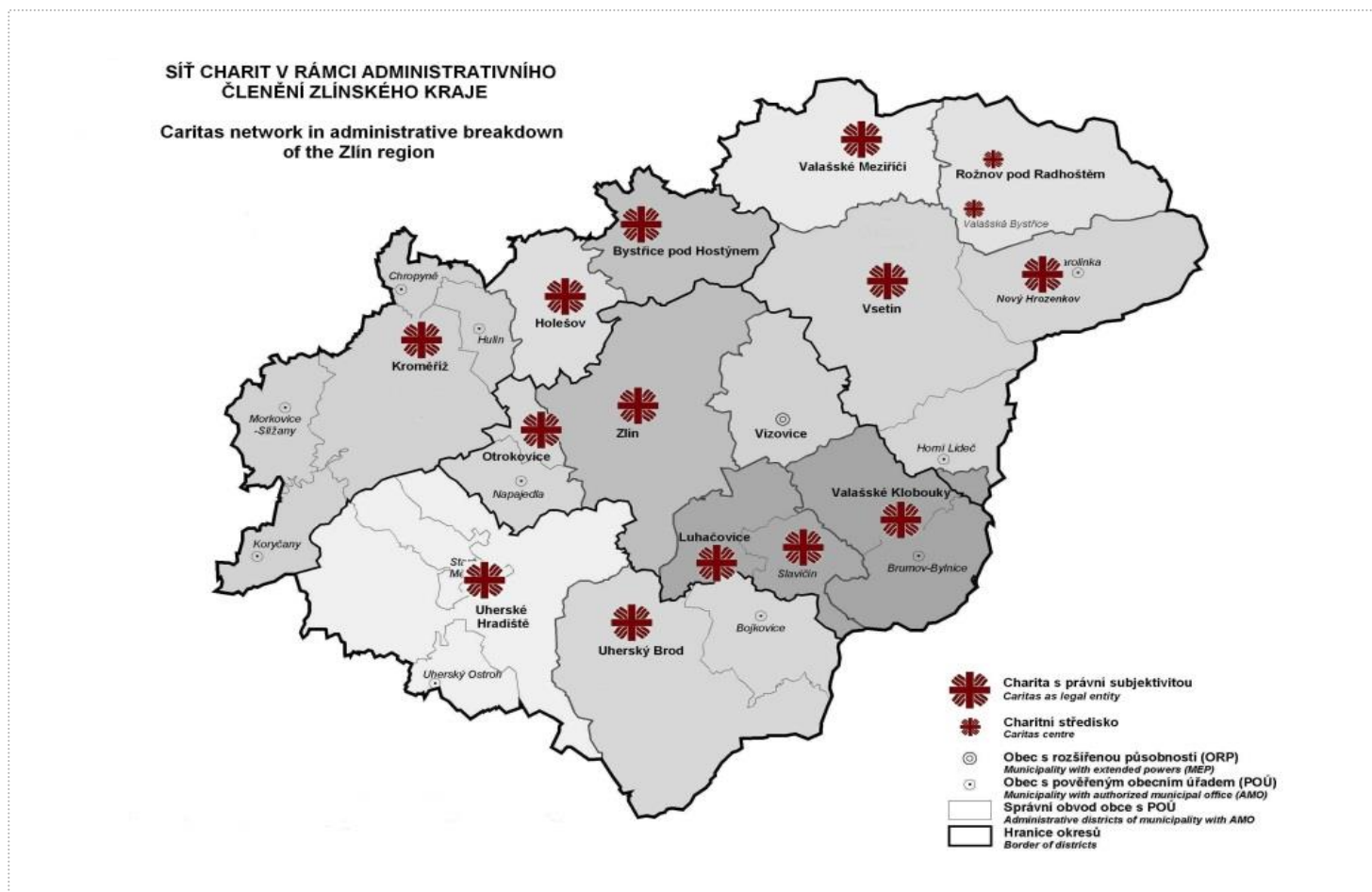
V Charitách olomoucké arcidiecéze pracuje více než 1500 pracovníků pro přibližně 24000 klientů. Dalším mnoha tisícům pomáhají Charity jednorázově či opakovaně, a to jak prací profesionálů, tak dílem více než 1000 dobrovolníků.

Obr. 6. Síť Charit v rámci administrativního členění Olomouckého kraje

Zdroj: Arcidiocesan charity Olomouc (2012)

Obr. 7. Síť Charit v rámci administrativního členění Zlínského kraje

Zdroj: Arcidiecézní charita Olomouc (2012)

1.2.4 Diecézní charita České Budějovice

Oblast působení Diecézní charity České Budějovice (dále jen „DCHCB“) zahrnuje Jihočeský kraj, částečně kraj Plzeňský a část kraje Vysočina.

Na území českobudějovické diecéze působilo v roce 2012 25 Charit s vlastní právní subjektivitou a 13 Charit dobrovolných.

DCHCB je řídicím, metodickým, koordinačním, kontrolním a servisním centrem Charitám v celé Českobudějovické diecézi. DCHCB je také provozovatelem několika projektů: poradny pro ženy a dívky v nouzi, poradny pro cizince a migranty a intervenčního centra pro osoby ohrožené domácím násilím. Dále pod hlavičkou DCHCB působí dobrovolnické centrum a je zřizovatelem a provozovatelem domu chráněného bydlení pro seniory. Diecézní středisko každoročně koordinuje Tříkrálovou sbírku v celé diecézi a organizuje humanitární pomoc (Bělorusko, Rumunsko, Zimbabwe). Charity v Českobudějovické diecézi poskytují především služby z oblasti zdravotních a sociálních služeb, případně se zaměřují na další projekty.

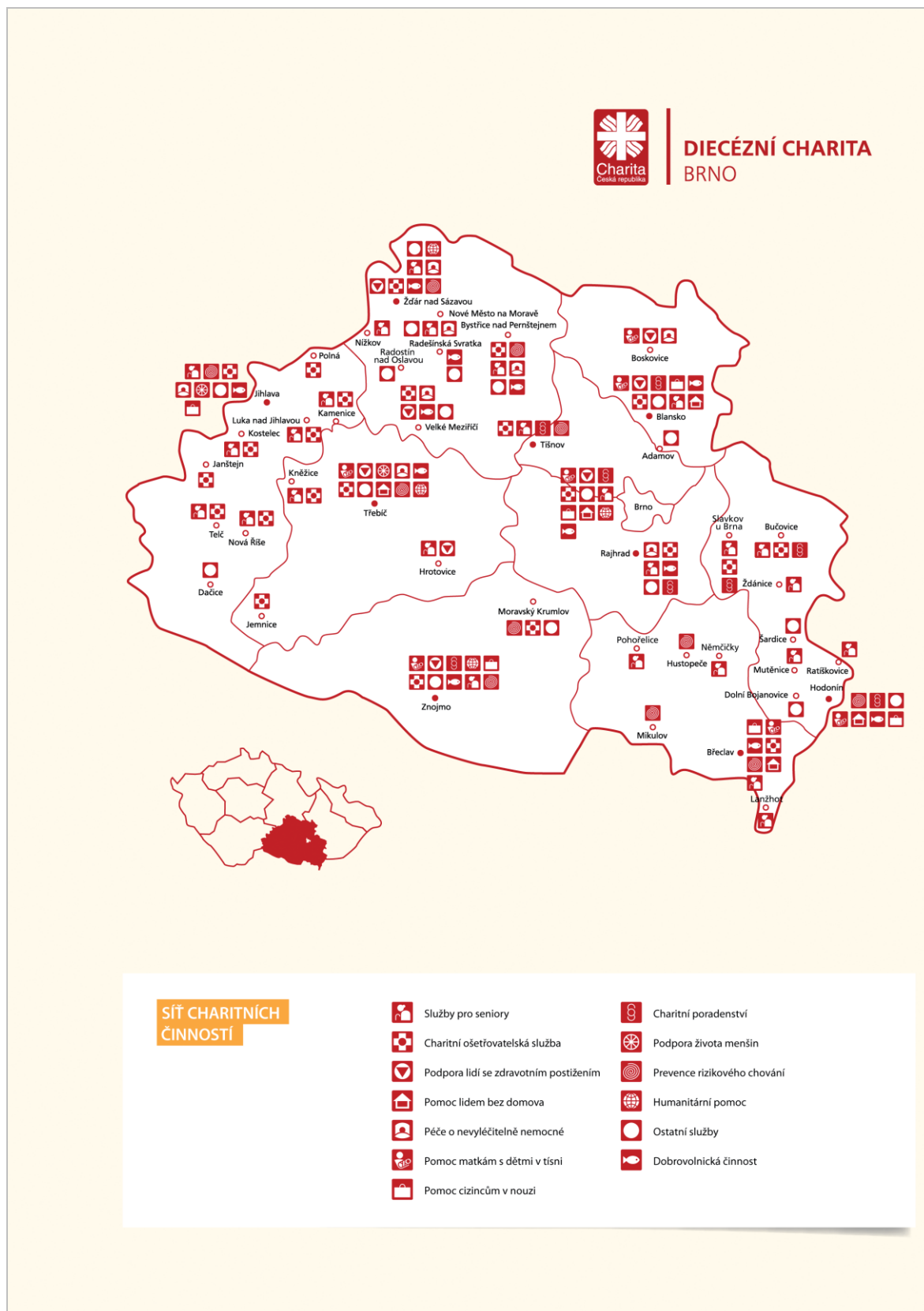
1.2.5 Diecézní charita Brno

Diecézní charita Brno (dále jen „DCHB“) je jednou právnickou osobou. Působí na území brněnské diecéze, která zahrnuje téměř celé území Jihomoravského kraje a část Kraje Vysočina. Na tomto území realizuje 120 služeb a zařízení, zaměstnává přes 1000 pracovníků a ročně pomáhá na 45000 lidí v nouzi. Její strukturu tvoří deset územních celků, spravovaných vždy jednou oblastní charitou, které jsou organizačními složkami DCHB.

DCHB plní především funkci ekonomického, právního a metodického vedení a servisu, koordinuje vzdělávání a sociální aktivity celodiecézního charakteru. Jejím konkrétním úkolem je vést pracovníky jednotlivých oborů činnosti tak, aby byly plněny zákonné, odborné a finanční normy v organizaci.

DCHB zajišťuje provoz několika samostatných služeb: centrum pro lidi sociálně znevýhodněné, humanitární pomoc a rozvojovou spolupráci, linku důvěry a síť charitních dobrovolnických center. DCHB provozuje také oddělení vzdělávání, které nabízí vzdělávání pracovníkům v sociálních službách i vedoucím pracovníkům v neziskovém sektoru a koordinuje kurzy pro klienty služeb sociální rehabilitace.

Obr. 8. Střediska Diecézní charity Brno

Zdroj: Diecézní charita Brno (2012)

1.2.6 Diecézní charita Plzeň

Diecézní charita Plzeň (dále jen „DCHP“) byla dle výroční zprávy z roku 2012 řídicím, metodickým a servisním střediskem 56 registrovaným službám, 16 neregistrovaným službám, 2 humanitárním projektům a 7 charitním šatníkům. Na těchto projektech se podílelo 444 profesionálních zaměstnanců a 192 zaměstnanců na dohodu o pracovní činnosti nebo provedení práce. Do činnosti bylo zapojeno 159 dobrovolníků, v době Tříkrálové sbírky přibližně 3 400 dobrovolníků.

Obr. 9. Síť Charit Diecézní charity Plzeň

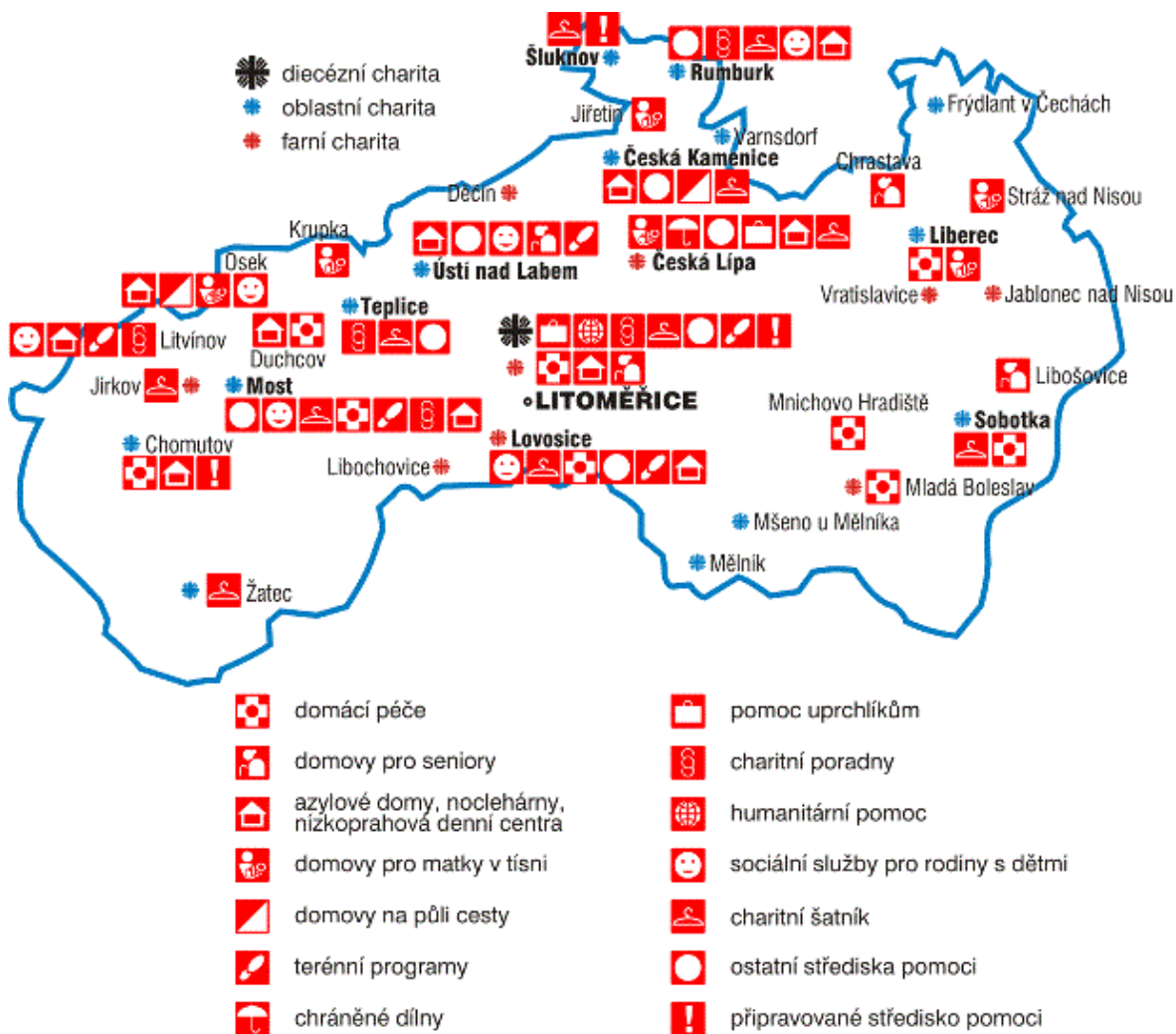

Zdroj: Diecézní charita Plzeň (2012)

1.2.7 Diecézní charita Litoměřice

Diecézní charita Litoměřice působí v litoměřické diecézi. Na tomto území je 11 profesionálních a 14 dobrovolných Charit.

Obr. 10. Střediska a Charity Litoměřické diecéze

Zdroj: Diecézní charita Litoměřice (2012)

Oblastní a farní charity provozují jednotlivá střediska pomoci: charitní ošetřovatelská a pečovatelská služba, domovy pokojného stáří, azylové domy pro lidi bez domova, domovy pro matky s dětmi v tísní, domy na půl cesty, charitní šatníky, pomoc zdravotně postiženým, charitní poradny, pomoc uprchlíkům, humanitární pomoc, dětské projekty, terénní programy a další.

1.2.8 Diecézní charita ostravsko – opavská

Diecézní charita ostravsko – opavská (dále jen „DCHOO“) je složena ze 17 místních Charit s právní subjektivitou, vůči nimž vykonává řídicí, metodické, kontrolní, poradní a jiné činnosti. Zahrnuje území Moravskoslezského kraje a část Jesenicka. DCHOO provozuje 5 vlastních středisek.

Obr. 11. Síť Charit Diecézní charity ostravsko - opavské

Zdroj: Diecézní charita ostravsko – opavská (2012)

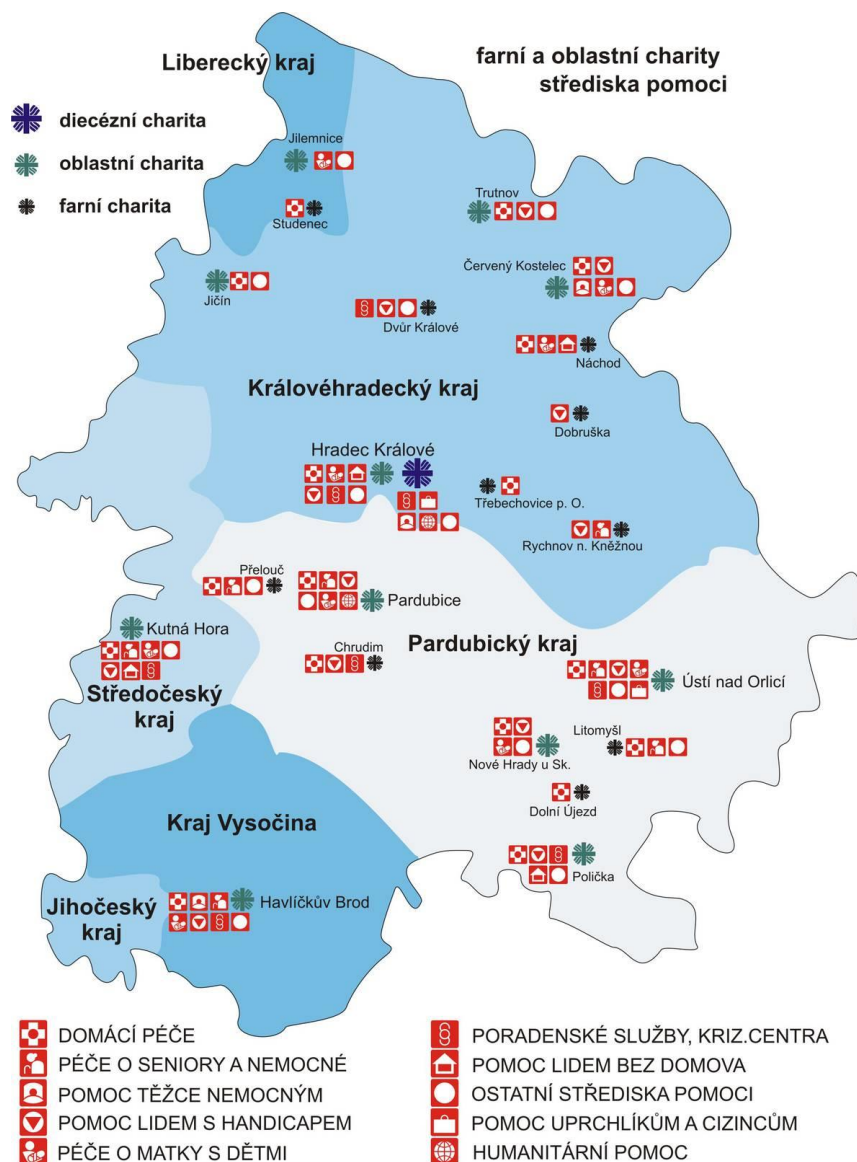
Oblastní charity provozují jednotlivá charitní zařízení, jako jsou charitní ošetrovatelská a pečovatelská služba, domovy pokojného stáří, azylové domy pro lidi bez domova, domovy pro matky v tísní, domovy a chráněné dílny pro zdravotně postižené, charitní poradny a jiné.

1.2.9 Diecézní katolická charita Hradec Králové

Zřizovatelem je Biskupství královéhradecké. Diecézní katolická charita Hradec Králové (dále jen „DCHHK“) pomáhá potřebným v nouzi od 1. ledna 1992 jako přímý pokračovatel diecézní charity, která působila v královéhradecké diecézi před II. světovou válkou a po ní až do násilného přerušení činnosti v 50. letech.

V současné době zastřešuje síť 22 farních a oblastních Charit na území královéhradecké diecéze, která svou rozlohou zasahuje do 6 krajů - Královéhradeckého, Pardubického, Středočeského, Libereckého, Jihočeského a Kraje Vysočina.

Obr. 12. Střediska Diecézní katolické charity Hradec Králové

Zdroj: Diecézní katolická charita Hradec Králové (2012)

DCHHK a její Charity provozují přes 170 středisek pomoci a projektů v oblasti sociálních a zdravotních služeb: střediska domácí péče, centra denních služeb pro seniory, denní stacionáře a aktivizační služby pro seniory, hospic, domácí hospicovou péči a mobilní hospic, ambulanci paliativní péče, zdravotnické a sociální zařízení pro nemocné roztroušenou sklerózou, stacionáře a sociálně terapeutické dílny pro handicapované, chráněné dílny pro zdravotně postižené, střediska rané péče, mateřská a rodinná centra, domovy pro matky s dětmi, azylové domy, dům na půl cesty, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, občanské a sociální poradny, dobrovolnická centra, poradnu pro cizince a uprchlíky, projekt Adopce na dálku na pomoc chudým dětem v Indii a další střediska pomoci. Tyto služby vyhledává ročně více než 37 tisíc obyvatel České republiky a cizinců.

Mezi projekty DCHHK patří: adopce na dálku a rozvojové projekty, pomoc cizincům a uprchlíkům (poradenství, zájmové aktivity a sociální šatník), integrační centrum pro cizince (poradenství a informační činnost, kurzy českého jazyka, dobrovolnictví, akce a volnočasové a zájmové aktivity), půjčovna pomůcek pro nemocné nevléčitelnou Huntingtonovou chorobou, projekt dobrovolnictví (dobrovolnické centrum).

V řadě farností působí dále tzv. dobrovolné Charity, které pořádají především humanitární sbírky šatstva, zapojují se do Tříkrálové sbírky a pomáhají potřebným ve farnosti.

DCHHK a její Charity se také věnují humanitární činnosti u nás i v zahraničí.

2 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

Mimořádnou událostí se podle § 2 písmeno b) zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, rozumí škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.

Mimořádné události můžeme dělit podle způsobu vzniku mimořádné události, jejího rozsahu, nebo dopadu na zdraví a životy lidí.

Tato diplomová práce se budeme zabývat mimořádnými událostmi velkého rozsahu typu povodní.

2.1 Mimořádné události velkého rozsahu typu povodní

Povodeň je zvýšení hladiny vody do té míry, že se vylije z břehů. Povodně mají několik příčin a to buď husté přivalové deště, přetečení odvodňovacích kanálů v městech, anebo sezónní vzednutí hladiny vody. Povodně nastanou, jestliže půda nebo technická odvodňovací zařízení nejsou schopny přebytečnou vodu absorbovat.

Povodně jsou běžné na třech čtvrtinách zemského povrchu.

2.1.1 Povodně z tání

Velké povodně způsobené táním sněhu vznikají v zimním a jarním období. Nebezpečnými faktory jejich vzniku jsou velké množství sněhu, zejména v nižších a středních nadmořských výškách, zima bez výskytu průběžného odtávání sněhu, promrzlá půda pod sněhovou pokrývkou, rychlé oteplení s teplotou vzduchu nad bodem mrazu i v noci, a déšť v průběhu oblevy. Historicky velké povodně tohoto typu se u nás vyskytly v letech 1845, 1940 a 2006 (CHMI, 2013).

2.1.2 Ledové povodně

Zámrz řeky zmenšuje průtočný profil, navíc při oblevě jsou ledové kry unášeny a mohou tvořit ledové bariéry, za nimiž se voda vzdouvá a zaplavuje údolí. Riziková místa pro vznik ledových bariér na vodních tocích jsou zejména v místech mělčin a jezů. V našich podmínkách se jedná spíše o lokální zaplavení.

2.1.3 Letní povodně

Několikadenní intenzivní letní srážky, často zesilované na návětrí hor, nasytí půdu, která již dále není schopná zadržovat vodu a vzniknout tak povodně. Tento typ povodní postihuje nejen malé řeky a potoky, ale i velké řeky, které zaplavují rozsáhlé oblasti říčních niv až na několik dní. Velké letní povodně u nás známe z nedávné historie, např. v letech 1997, 2002, 2010 (CHMI, 2013).

2.1.4 Letní přívalové povodně

Přívalové povodně vznikají následkem krátkodobých a velmi intenzivních přívalových srážek při letních bouřkách. Rychlý přísun srážek nestačí půda vsakovat a voda stéká rychle po povrchu. I když zasažená plocha většinou není velká, voda proudí velmi rychle, má ničivou sílu a způsobuje značné škody. Velké přívalové povodně postihly například v roce 1998 Rychnovsko a v roce 2009 Jičínku (CHMI, 2013).

2.1.5 Zvláštní povodně

Zvláštní povodně vznikají havárií vodních děl – protržením hrází rybníků či přehrad. Jsou velmi rychle, naštěstí však výjimečné. Největší povodeň tohoto typu u nás nastala 18. 9. 1916 protržením přehrady Bílá Desná v Orlických horách. Rozeznávají se 3 základní typy zvláštních povodní podle charakteru situace, která může nastat při stavbě nebo provozu vodního díla:

- typ 1 – vzniká protržením hráze vodního díla
- typ 2 – vzniká poruchou hradicí konstrukce bezpečnostních a výpustných zařízení vodního díla (neřízený odtok vody)
- typ 3 – vzniká nouzovým řešením kritické situace prostřednictvím nezbytného mimořádného vypouštění vody z vodního díla, např. při nebezpečí protržení hráze

Zvláštní povodeň může vzniknout i jako důsledek teroristické nebo vojenské činnosti.

3 TYPY POMOCI

Pomoc při mimořádných událostech sleduje souslednost záchrany životů, zdraví a majetku občanů a ochrany životního prostředí, jak je vymezeno v zákoně č. 240/2000Sb., o krizovém řízení. Fyzické přežití člověka závisí v prvních minutách mimořádné události na životě těla, na poskytnuté první pomoci, na navazující práci záchranářů, hasičů a policistů. V dalších hodinách se uplatňuje pomoc materiální a humanitární.

Pomoc při mimořádných událostech je v naší zemi organizovaná státem, případně v druhém sledu je pomoc organizovaná nestátními organizacemi. Podle Baštecké (2005) tvoří rámec pomáhání odpovědi na otázky: kdo co má kdy dělat s kým kde jak a proč. Všechny druhy pomoci sledují logiku lidských potřeb a hodnot (Baštecká, 2005, s. 71 – 72).

Typ pomoci má vycházet z typu události, času, ze situace v regionu, z posouzení zdrojů, sil, hodnot a potřeb zasažených lidí.

3.1 První pomoc

Baštecká (2005) uvádí, že první pomoc (podle Konstacký, Štětina in Štětina a spol., 2000) se dělí na:

- základní první pomoc technickou – např. vyproštění,
- základní první pomoc zdravotnickou – např. protišoková opatření, zástava krvácení
- přivolání odborné pomoci = složky integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“),
- první psychická pomoc - psychologické uklidnění.

3.1.1 Základní první pomoc zdravotní

Laická i odborná zdravotní pomoc sestává ze zástavy krvácení, uvolnění dýchacích cest, masáže srdce, znehybnění a protišokových opatření. Poskytnout první pomoc musí podle § 150 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, každý občan. Trestný čin spáchá ten, kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví vážné známky poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného (Trestní zákoník).

3.1.2 První pomoc psychická

Cílem první pomoci psychické je psychická stabilizace zasaženého člověka. Je určena těm, kteří jsou událostí akutně zasaženi, a zahrnuje okamžitou reakci na základní psychosociální potřeby člověka, zejména potřeby přežití, informací a kontaktu s blízkými. Spočívá v krizové intervenci s jednotlivci přímo na místě mimořádné události.

3.2 Materiální pomoc a humanitární pomoc

Humanitární pomoc je vymezena vyhláškou 463/2000 Sb. jako činnost k uspokojování základních životních potřeb obyvatelstva a k obnově území postižených mimořádnou událostí formou věcných nebo finančních prostředků, služeb nebo speciálních prací. V oblasti krizového řízení je popsána jako činnost vládních a nevládních orgánů a organizací, dobročinných spolků a jednotlivců konaná ve prospěch obyvatelstva určitého regionu, postiženého krizovou situací.

Cílem humanitární pomoci je na jedné straně reagovat na humanitární katastrofy a co nejrychleji obnovit důstojný život katastrofou postižených lidí, tak podporovat lidské, sociální a přírodní kapacity komunit ke snížení jejich zranitelnosti (Princová 2009). Humanitární pomoc by se měla poskytovat co nejrychleji a po co nejkratší dobu. „V rámci humanitární pomoci je poskytována voda, potraviny, základní lékařská péče, přístřeší, příkrývky, základní ošacení... Je kladen důraz na to, aby se využily maximálně místní zdroje a kapacity místních lidí i jejich vlastní schopnosti se s nenadálou situací vyrovnat.“ (Princová, 2009, s. 68).

Humanitární pomoc je vnímána často jen jako pomoc materiální, měla by však respektovat psychosociální potřeby zasažených lidí, případně působit v součinnosti s psychosociální krizovou pomocí (Vymětal, 2009).

3.3 Psychosociální pomoc

„Psychosociální krizová pomoc a spolupráce je souborem reakcí, činností (a služeb), které navozují v době trvání mimořádné události anebo krizové situace a v době zvládání jejich důsledků v zasažených lidech, rodinách, obcích a organizacích přesvědčení *nejsme na to (a v tom) sami, i my můžeme pomoci druhým, společně to zvládneme a na příště se připravíme*; vychází z předpokládaných a vyjádřených potřeb a hodnot zasažených lidí, rodin, obcí

a organizací v oblastech sociální, psychické, duchovní a tělesné a aktivně povzbuzuje osobité strategie zvládání zátěže a zacházení s vlastními silami a zdroji se zdůrazněním primárních (= neformálních) zdrojů sociální opory. Jako obor je založena především na sociální práci.“ (Baštecká a kol., 2010, s. 6).

Vymětal (2007) uvádí, že psychosociální pomoc je taková pomoc, která sytí materiální i duševní potřeby lidí zasažených mimořádnou událostí (základní tělesné potřeby, potřeba bezpečí, jistoty, informací, spojení s rodinou, psychologická podpora, podpora a doprovázení při jednání s úřady a institucemi, rozloučení se zemřelým, truchlení, pietní akty, výroční připomenutí ap.).

Psychosociální (krizová) pomoc vychází z předpokládaných a vyjádřených potřeb a hodnot lidí v oblastech sociální, psychické, duchovní a tělesné. „Aktivně povzbuzuje osobité strategie zvládání zátěže a zacházení s vlastními silami a se zdroji okolí se zdůrazněním primárních (neformálních) zdrojů sociální opory.“ (Baštecká a kol., 2013, s. 164). Je svou povahou terénní a proaktivní, včasná a dlouhodobá, týmová, mezioborová (a mezioborová). Jejím výsledkem je připravenost na další událost – odhodlanost pomáhat a spolupracovat (Baštecká a kol., 2013).

Psychosociální pomoc obsahuje pomoc sociální, psychologickou a duchovní, tedy komplexní péči o psychické a sociální potřeby člověka při mimořádné události (zahrnuje krizovou intervenci, poradenství, pomoc při zprostředkování odborných služeb, podporu práv a zájmů občanů zasažených mimořádnou událostí atd.). Reaguje pružně na potřeby zasažených lidí a to tak, že podporuje jejich vlastní zdroje. Cílem psychosociální pomoci je zmírnění důsledků neštěstí, zpracování traumatického zážitku a otevření se budoucnosti tak, aby se člověk znovu začlenil do společnosti. Tento cíl je formován čtyřmi dílčími cíli, kterými jsou: zvládání sebe a života, zpracování zážitku a minulosti, začlenění se a otevření se budoucnosti.

„Zajištění a poskytnutí první psychické pomoci, intervence na místě a následná psychosociální pomoc se ukazují jako důležitá součást činností prováděných v rámci likvidace mimořádné či kritické události. Tato opatření přispívají nejen k zajištění pořádku během záchranných prací, ale také k zachování psychického zdraví občanů. Zasaženým pomáhají vyrovnat se s utrpenými ztrátami, které mnohdy změnilý celý jejich další život.“ (Humpl, 2009).

3.3.1 Duchovní pomoc

Základ pro rozvíjení duchovní pomoci při mimořádných událostech přineslo uzavření dohody mezi Českou biskupskou konferencí, Ekumenickou radou církví a Generálním ředitelstvím HZS ČR. Náboženská a duchovní pomoc je zde definována jako důležitá součást spolupráce. Křesťanské, charitativní a humanitární organizace jsou schopny rychle zajistit a zorganizovat tuto pomoc díky úzké návaznosti a spolupráci s duchovními i mimo působnost mimořádných událostí.

Po povodních v roce 2002, kdy mezi pomáhajícími byla celá řada duchovních, oceňovali zasažení touto mimořádnou událostí přítomnost duchovních. Jejich přítomnost aktivně vyhledávali nejen lidé věřící, ale také nevěřící. Při mimořádné události, při které došlo k těžkým zraněním nebo dokonce k úmrtí, je pomoc duchovních nepostradatelná. Jedná se zejména o doprovázení truchlících, o osobní účast a přípravu na rozloučení. Z dlouhodobého hlediska mohou být duchovní součástí procesu uzdravování. V době, kdy místo mimořádné události opustí záchranné týmy a humanitární organizace, mohou pomoci obětem směřovat k novému smyslu života, naději či smíření.

Zpracování traumatizující události se dotýká jak obětí a jejich příbuzných, přátel a spolupracovníků, ale i pomáhajících složkám, které zajišťují záchranné práce.

3.3.2 Sociální pomoc

V případě mimořádných událostí patří k základní obnově společenství mimo jiné (MV-GŘ HZS ČR, 2010):

- nabízení a vyhledávání pomoci, kterou poskytuje státní správa a samospráva a další organizace, případně nabízení doprovodu při jejím dosahování;
- vyhledávání, nabízení (a případně zprostředkovávání) individualizované podpory práv a zájmů v případě, že státní správa a samospráva na ni neumí či nemůže dosáhnout;
- informování o obvyklých občanských povinnostech (např. obstarat si nový občanský průkaz, pojištění, atd.) a podporování při jejich naplňování;
- vyhledávání potřebných a odkázání do navazujících odborných služeb
- podpora zasažených při kontaktu s blízkými

- poskytování osvěty o účincích traumatizující události a pořádání veřejných shromáždění

3.3.3 Psychologická pomoc

Vzhledem k rostoucímu počtu mimořádných událostí na území ČR, přestává být opomíjena pomoc psychologická. Mimořádné události mohou mít traumatizující vliv nejen na obyvatele bezprostředně zasažené mimořádnou událostí, ale také na záchranáře a ostatní pracovníky pomáhajících organizací. Tyto události mohou negativně ovlivňovat zdravotní stav a snižovat kvalitu budoucího života. Cílem psychologické pomoci je ošetření duševních zranění, prevence rozvoje posttraumatických obtíží a zejména usnadnění průběhu záchranných a likvidačních prací. Lidé zasažení mimořádnou událostí většinou pomoc sami nevyhledávají, proto se psychology zacvičení dobrovolní spolupracovníci za nimi vydávají do terénu.

4 KOORDINACE POMOCI

Nejúčinnější a nejefektivnější pomoc při mimořádných událostech je taková pomoc, která není chaotická, neřízená, ale koordinovaná. Záchranné a likvidační práce zajišťují základní složky integrovaného záchranného systému - Hasičský záchranný sbor, Policie a Zdravotnická záchranná služba. Smyslem IZS je integrovat možnosti každého, kdo by při odstraňování následků mimořádných událostí měl být zapojen s ohledem na síly a prostředky nebo kompetence (Šenovský a kol., 2007). Pro případy, kdy základní složky IZS nebudou mít dostatek sil a prostředků potřebných k řešení konkrétní situace, se předpokládá využití ostatních složek. Pro začlenění do ostatních složek IZS je třeba uzavření písemné dohody o plánované pomoci na vyžádání mezi obecním úřadem obce s rozšířenou působností, krajským úřadem, Ministerstvem vnitra nebo základní složkou IZS a dotčenou organizací.

Charita ČR takovou dohodu o spolupráci má uzavřenu jak na centrální úrovni mezi Generálním ředitelstvím HZS ČR a Ekumenickou radou církví ČR a Českou biskupskou konferencí, tak na úrovních diecézních mezi arcidiecézními a diecézními Charitami a HZS krajů.

Na místě zásahu jsou všechny nasazené složky IZS povinny řídit se příkazy velitele zásahu. Pokud jsou záchranné a likvidační práce koordinovány starostou obce s rozšířenou působností, hejtmanem kraje nebo Ministerstvem vnitra, řídí se složky IZS jejich pokyny. Při vyhlášení krizových stavů se všechny složky řídí pokyny toho, kdo krizový stav vyhlásil.

Spolupráci a koordinaci vnímá i Charita ČR jako nezbytnou součást účinného a efektivního systému vedoucímu k odstranění následků mimořádných událostí a stabilizaci zasažených osob.

4.1 Koordinace

Pojem koordinace vychází z managementu a řízení lidských zdrojů. Koordinovat znamená podle slovníku cizích slov (2013) *uvádět cílevědomě do souladu, součinnosti*. Podle Konečného (1997) představují koordináční kompetence oprávnění zavádět a koordinovat opatření k dosažení podnikových cílů, včetně oprávnění spolurozhodovat o věcných a finančních zdrojích. Koordinace je proces, který integruje pracovní činnosti a určuje jejich vzájemnou závislost na splnění úkolů a cílů. Patří mezi klíčové manažerské funkce (funkce managementu) a proto se týká všech oborů a aspektů organizace. Někteří autoři (např. Fayol, in Cole, 2004, s. 6) ji přímo jako jednu z manažerských funkcí vyjmenovávají, jiní

(Drucker, in Dědina, 2007, s. 130) chápou koordinování jako součást jiných funkcí (většinou jako součást organizování). Někdy se udává jako funkce průběžná - je tedy neustále vykonávána. Potřeba koordinování totiž vychází z podstaty fungování organizací nebo sociálních skupin či sítí - každá organizovaná skupina lidí potřebuje vzájemnou koordinaci, aby dosáhla svých cílů.

Podstatou koordinace je zajištění věcného, finančního, časového a případně prostorového souladu mezi jednotlivými cíli organizace, jejími částmi, činnostmi či jednotlivými pracovníky. Koordinování probíhá na úrovni strategického řízení prostřednictvím sdílených hodnot, nastavených pravidel, strategie (zejména poslání, vize a cílů) a v souladu s nimi, pomocí plánování, ale také na operativní úrovni dále prostřednictvím dílčích plánů, porad a přímého vedení lidí formou osobního styku.

Koordinování je součástí všech stupňů řízení a je důležité jak v běžném liniovém managementu, tak také v řízení projektů. Má dvě dimenze, komunikační a rozhodovací. Obě dvě vyzdvihují důležitost zpracovávání informací a tím i potenciál ke zlepšování kvality a efektivity koordinace a následně i kooperace (Dědina, 2007). Koordinace je proces, který integruje pracovní činnosti a určuje jejich vzájemnou závislost na splnění úkolů a cílů. Ty mohou být koordinovány různými způsoby. Nejobvyklejším způsobem zajišťování koordinace je pověření jednotlivce předem definovanými organizačními koncepty (směrnice, smlouvy, kontrakty) touto činností tak, že je vybaven potřebnou pravomocí k udělování příkazů a odpovědností za splnění úkolů jím vedené skupiny, takže kromě příkazů má odpovědnost vytvářet ve skupině předpoklady pro dosahování stanovených cílů. Nazývá se nadřizovaným a členové jím vedené skupiny jsou jeho podřizovaní. „Bohužel tyto formy koordinace již nejsou uspokojivé, organizace spoléhá na důvěru při řízení a koordinaci svých aktivit, protože není dostatek času pro implementaci kontraktů a smluv.“ (Dědina, 2007, s. 116).

4.2 Standardy psychosociální krizové pomoci

V prosinci 2010 vydalo Ministerstva vnitra-generální ředitelství HZS ČR *Standardy psychosociální krizové pomoci a spolupráce zaměřené na průběh a výsledek*. Standardy se zaměřují na průběh a postup pomáhání při mimořádných událostech a vztahují se k výstupům a výsledkům pomoci. Zahrnují celý interval pomoci, tzn. od neštěstí až po dobu 18

měsíců po události. Jsou rozděleny do dvou základních skupin: to na standardy koordinátorské a standardy přímé pomoci.

4.2.1 Standardy psychosociální krizové pomoci a spolupráce pro koordinování

Znakem koordinátorských standardů je koordinování v týmu. Jedinec nemůže celý rozsah koordinátorských úkolů zvládnout a proto je nezbytné rozdělování a sdílení úkolů včetně kreativní spolupráce. Do popředí však vstupuje role koordinátora týmu, který vede tým, vytváří plány a shromažďuje informace. „Pro spolupráci koordináční je zásadní dovedností facilitace“ (Baštecká, 2013, s. 12). Facilitátor je podle Slovníku cizích slov povzbuzovač, oživovač, usnadňovač, odborník na moderování diskuze, panelu, vedení rozhovoru.

Koordinátorské standardy jsou členěny na:

- Stanovování cílů pomoci a vyhodnocování cílů a průběhu pomoci
- Týmová spolupráce
- Dokumentování pomoci a vytváření informačních materiálů
- Spolupráce a komunikace s médii
- Podpora spolupráce a připravenosti v regionu
- Vytěžení z události, vyrovnání se s ní, podpora připravenosti

4.2.2 Standardy psychosociální krizové pomoci a spolupráce pro přímý kontakt

Neštěstí dopadá na celou řadu lidí. Zasaženi jsou všichni, kteří neštěstí viděli a vnímali – osoby blízké, sousedé i pracovníci v pomáhajících profesích. Být zasažen přímo znamená změněný způsob vnímání a zpracovávání informací. Terénní pracovník přistupuje k zasaženým postupem odpovídajícím první pomoci, nabízí konkrétní pomoc na základě předpokládaných potřeb a pozorovaných hodnot.

Standardy přímé pomoci jsou navzájem propojeny a dělí se na:

- Aktivní vyhledávání; navázání a ukončení prvního kontaktu
- Orientace v situaci a případná dohoda o pomoci: zjišťování potřeb a hodnot, sil a zdrojů a strategií zvládnutí
- Podpora při sdělování špatných zpráv

- Podpora svépomoci a vzájemné pomoci
- Podpora práv a zájmů
- Propojení do střednědobé a dlouhodobé pomoci
- Podpora připravenosti zasažených lidí, obcí a organizací na další událost
- Informování a osvěta; komunikace s veřejností a médii
- Dokumentování události, pomáhání a vývoje

4.3 Shrnutí

Průběh pomáhání při mimořádných událostech má vždy svá pravidla. Jde především o naplňování potřeb zasažených postupně a logicky podle fází psychosociální pomoci, které dělíme (Vymětal, 2007) na:

1. Fáze přípravy obyvatel a záchranných jednotek – lze uplatnit u událostí s postupným začátkem, např. povodeň, epidemie
2. Fáze urgentní – probíhá během záchranných a evakuačních prací, zejména u událostí s náhlým začátkem, např. dopravní nehoda, zemětřesení. Tato fáze může trvat hodiny, dny, týdny.
3. Fáze likvidačních prací a nápravy – trvá dny, týdny, měsíce
4. Fáze dlouhodobá – tato fáze, ve které se zasažení vyrovnávají s traumatizující zkušeností, trvá měsíce i roky. (Vykopalová, 2007).

Aby byla pomoc co nejefektivnější, musí pomáhající vědět, kdo co má dělat a s kým kde jak a proč. Proto koordinace a spolupráce těch, co pomoc koordinují na různých úrovních, je nezbytná.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 VÝZKUM

Praktickou částí bych chtěla navázat na část teoretickou, v níž jsem popsala strukturu Charity ČR, blíže se zaměřila na pojem koordinace a provedla výčet různých druhů pomoci, kterou je potřeba při mimořádných událostech obvykle zajistit. V následující části diplomové práce představím jednotlivé kroky, na základě kterých jsem postupovala při realizaci empirického šetření.

4.1 Výzkumný problém

Povodně jsou neoddělitelnou, prostorově i časově nepravidelnou součástí oběhu vody. Jak uvádí Hladný (in Langhammer, 2007) svými účinky představují zákonitý článek dlouhodobých vývojových procesů krajiny. Škody vznikají teprve lidem, a to silami, které jsou mimo jejich kontrolu. Tento povodňový projev proto lidé vnímají jako destruktivní a stresový faktor. Rostoucí četnost a intenzita povodní, které v posledním desetiletí zasáhly území České republiky, vyvolávají otázky, jak co nejúčinněji zmírnit jejich dopad na člověka, majetek i krajinu. Odpovědi na tyto otázky mají klíčový význam pro ochranu životů a zdraví obyvatel, materiálních a kulturních hodnot a životního prostředí, a tím i pro minimalizaci sociálně – ekonomických ztrát.

Komunikace a koordinace při povodních (ale i jiných mimořádných událostech) hraje rozhodující roli pro fungování záchranného systému. Schopnost doručit správnou informaci na správné místo ve správný čas a ve správné formě je velmi důležitá pro eliminaci zbytečných škod. Komunikace mezi obcemi, nadřízenými orgány (povodňovými komisemi nebo krizovými štáby) a složkami integrovaného záchranného systému je nejvýznamnějším prvkem v procesu reakcí na povodně. Šíření informací během mimořádných událostí mezi jednotlivými složkami IZS, neziskovými organizacemi a jinými subjekty, koordinace pomoci a podpory při odstraňování následků se ukazují jako velmi užitečné. Umožňují pružně reagovat na potřeby zasažených lidí, a hlavně smysluplně spolupracovat, aby reakce byly přiměřené, nepřekrývaly se nebo nešly dokonce proti potřebám a zájmům zasažených lidí. Tyto složky IZS a další organizace se podílejí na následné humanitární a psychosociální pomoci zasaženým lidem.

Koordinátorem psychosociální pomoci při mimořádné události je většinou hasičský psycholog. Ten zpravidla iniciuje setkání zástupců (koordinátorů) všech jejich dostupných poskyto-

vatelů. Cílem takového setkání je dohodnout se na způsobu, jakým bude poskytování pomoci řízeno, na spolupráci s krizovým štábem, na rozdělení činností a oblastí, kde budou jednotliví poskytovatelé pomoci působit, dále na způsobu předávání informací a na způsobu vyhodnocení poskytované pomoci.

Každá pomáhající organizace už většinou ví (a IZS je o tom informován), na kterou oblast pomoci se její pracovníci, případně dobrovolníci, mohou zaměřit. Tyto organizace se v klidových obdobích před vznikem nějaké mimořádné události na poskytování pomoci připravují a předem specifikují, pro který druh pomoci mají své zdroje a možnosti. Na připravenosti a zdrojích k použití v řádech hodin a dnů závisí schopnost organizace zajistit zasaženým lidem adekvátní a účinnou pomoc při jejich zvládnutí mimořádné události.

Jednou z těchto pomáhajících organizací je Charita Česká republika. V případě lidských zdrojů využívá Charita své zaměstnance, spolupracovníky a dobrovolníky, kteří celoročně zajišťují charitní sociální služby. Tímto způsobem má Charita relativně jistý počet osob schopných okamžitě poskytovat pomoc zasaženým lidem v místech mimořádné události. Na úrovni arcidiecézních a diecézních Charit pracují zaměstnanci, kteří současně při své práci vykonávají funkci diecézních koordinátorů pro mimořádné události. Na národní úrovni je ustanoven národní povodňový koordinátor Charity ČR.

4.2 Cíl výzkumu

V rámci diplomové práce si kladu za cíl zjistit, jak Charita ČR reaguje při řešení mimořádných událostí velkého rozsahu.

S ohledem na cíl výzkumu byla stanovena hlavní výzkumná otázka:

- **Jaké jsou koordinační postupy Charity ČR při řešení mimořádných událostí velkého rozsahu?**

Dále byly stanoveny dílčí výzkumné otázky:

- Jak Charita ČR postupuje při poskytování pomoci?
- Existují pravidla koordinace Charity ČR při mimořádných událostech velkého rozsahu?
- Jaké je uplatnění koordinačních postupů v praxi?

4.3 Výzkumná metoda

Pro výzkumné šetření jsem zvolila kvalitativní strategii. Tato výzkumná metoda se mi jeví jako nejvhodnější pro zkoumání určitého problému v sociálních vědách, kde nedochází k výběru výzkumného vzorku výběrem náhodným, nýbrž záměrným.

Nevýhodou kvalitativní výzkumné strategie pak může být problematická zobecnitelnost získaných výsledků, které jsou vázané na lokální specifické podmínky.

Podle Miovského (2006, s. 17) se kvalitativní výzkum nevyhýbá fenoménům neopakovatelnosti a jedinečnosti, které mohou lidé vnímat odlišně, v různých kvalitách a rovinách. Vstupuje hluboko do zkoumaných jevů a snaží se je začlenit do širšího kontextu. Dalším významným prvkem kvalitativního výzkumu je procesualnost a dynamika. Zkoumaný fenomén určitým způsobem vzniká, rozvíjí se a zaniká. Tento proces je třeba respektovat. Proces se odehrává v čase a dynamika změn se neustále proměňuje. Zkoumáním dynamiky procesů zjišťujeme, jaké různé faktory mají na daný proces vliv a jaké kvality tyto vlivy nabývají.

Gavora (2000, s. 31) říká, že kvalitativní výzkum uvádí svá zjištění ve slovní (nečíselné) podobě. Jde o popis, který je výstižný, plastický a podrobný. Kvalitativní výzkum si cení více významu, který komunikuje člověk, než čísel. „Hlavním cílem kvalitativního výzkumu je porozumět člověku, tedy především chápat jeho vlastní hlediska – jak on vidí věci a posuzuje jednání“ (Gavora, 2000, s. 32).

Výzkum se týká menšího počtu respondentů a pomocí kvalitativní metody budu moci lépe reflektovat a pochopit názory jednotlivých respondentů. Metody tohoto výzkumu mně také mohou pomoci získat detailnější informace o daném jevu. Při rozhodování, jakou výzkumnou metodu zvolit, byla pro mě právě tato okolnost rozhodující.

4.4 Výzkumný soubor

Objektem výzkumného zájmu byli pracovníci Charity ČR, kteří jsou pověřeni koordinací pomoci při povodních. Díky osobní působnosti při červnových povodních v roce 2013 jsem v listopadu na hodnotící schůzce k činnosti Charity ČR při povodních mohla oslovit všech osm dotčených koordinátorů a také národního povodňového koordinátora Charity ČR. S poskytnutím rozhovorů všichni oslovení souhlasili.

„U kvalitativního výzkumu se klade velký důraz na způsob, jakým výzkumník vstupuje do terénu. Skoro každá příručka o kvalitativním výzkumu tomuto problému věnuje zvláštní kapi-

tolu. Tento zájem je pochopitelný. Na rozdíl od kvantitativního výzkumu, ve kterém si výzkumník udržuje odstup od zkoumaných osob, tu naopak jde o sblížení s nimi. Proto je akceptování výzkumníka novou komunitou bezpodmínečnou podmínkou výzkumu“ (Gavora, 2000, s. 145).

4.5 Techniky sběru dat

Mezi nejběžnější techniky sběru dat v kvalitativním výzkumu patří analýza dokumentů, pozorování a interview. Tyto techniky lze libovolně kombinovat. V této práci byly využity všechny tři uváděné techniky.

4.5.1 Analýza dokumentů

Samotná analýza dokumentů může tvořit buď samostatný datový podklad, nebo jako v případě této diplomové práce mohou doplňovat data získaná jinými cestami, například rozhovory nebo pozorování. Zvláštnost práce s dokumenty spočívá v tom, že existují nezávisle na nás, my nevytváříme nové zdrojové materiály pro analýzu, ale pracujeme s materiálem, který již existuje. Pouze jej musíme shromáždit a vytřídit podle obsahu. Cílem obsahové analýzy je hledat význam v jazykovém materiálu, který reprezentuje lidské komunikační procesy (Švec, 2005).

Při zpracování dat mi nešlo o množství materiálu vztahujícího se ke koordinaci Charity ČR při mimořádných událostech, ale především o samotný jejich výskyt v jakékoliv podobě. Ke sběru potřebných dat jsem využila především interní materiály Charity ČR primárně zaměřené na pomoc při mimořádných událostech. Zajímaly mě zejména výroční zprávy, metodiky, pravidla, příručky, manuály, vnitřní předpisy a nařízení vztahující se ke koordinaci pomoci. Dále jsem pro sběr potřebných dat využila textů v odborné literatuře.

4.5.2 Zúčastněné pozorování

Techniku zúčastněného pozorování jsem použila jako pomocnou a doplňující techniku. Podstatou tohoto pozorování je, že pozorovatel je v osobním vztahu s pozorovanými, sbírá data, zatímco se účastní přirozeně se vyvíjející situace. Pomocí zúčastněného pozorování můžeme více porozumět jevům a skutečnostem, o nichž dotazovaný vypovídá. Současně se tímto způsobem můžeme bezprostředně setkat se zkoumaným problémem. Poznatky z pozorování nám pomohou zachytit to, co v rozhovoru zachytit nelze (Hendl, 2005, s. 193).

Při zúčastněném pozorování jsem se zaměřila na průběh poskytování pomoci při červnových povodních v roce 2013 přímo v zasažených oblastech v Čechách, na koordinaci jednotlivých činností a postupů, na způsob komunikace a kooperaci mezi respondenty jak při těchto zmiňovaných povodních, tak i při evaluačním setkání Charity ČR v listopadu 2013 a následně v březnu 2014.

4.5.3 Polostrukturovaný rozhovor

Metoda polostrukturovaného rozhovoru spočívá v tom, že si tazatel ještě před samotným rozhovorem vytvoří určité závazné schéma – okruh otázek, na které se chce respondentů v rozhovoru ptát. Tento typ rozhovoru umožňuje měnit pořadí kladení otázek podle potřeby a způsobu, jakým se rozhovor vyvíjí. Vytvořené schéma otázek tvoří jádro rozhovoru a na toto jádro se nabalují různé doplňující otázky a témata, které se vynořili v průběhu rozhovoru (Miovský, 2006). Jakmile se tedy v průběhu kladení otázek vynoří nové téma, které by mohlo být pro náš stanovený cíl významné, můžeme téma prohloubit doplňujícími otázkami.

Polostrukturovaným rozhovorem jsem měla možnost zjistit postoje dotazovaných volnějším formou. Interakce s dotazovanými mi umožnila reagovat na vývoj rozhovoru, například odbočením od tématu nebo přeformulováním otázek, či kladením otázek doplňujících. Otázky pro polostrukturovaný rozhovor byly naformulovány tak, aby rozhovory s respondenty doplnily odpovědi na výzkumné otázky naší práce nezjištěné při analýze dokumentů a zúčastněném pozorování.

Základní scénář polostrukturovaného rozhovoru měl následující podobu:

- představení respondenta
- organizace pomoci
- personální zajištění pomoci
- koordinátor pomoci a pracovní postupy při poskytování pomoci
- spolupráce s ostatními A/DCH
- zkušenosti se stávajícím systémem pomoci

4.6 Realizace výzkumu

Velkou výhodou pro realizaci výzkumu byla moje osobní účast na poskytování pomoci Charity ČR při povodních v Čechách i bleskových povodní na Moravě v červnu 2013. Díky této angažovanosti jsem měla možnost pozorovat koordinaci pomoci a její průběh a podílet se na kooperaci se všemi koordinátory pro mimořádné události Charity ČR. Současně jsem se souhlasem národního povodňového koordinátora využila příležitosti zapojit se do evaluace průběhu pomoci Charity ČR od samého začátku zmiňovaných povodní. Tato evaluace probíhala na úrovni národní při setkáních (kolegiích pro mimořádné události) v Praze 21. - 22. listopadu 2013 a 10. – 11. března 2014. Při účasti na těchto kolegiích jsem uplatnila zvláště techniku zúčastněného pozorování.

Rozhovory s respondenty se uskutečnily v průběhu následujících březnových a dubnových dnů po tomto kolegiu. Z plánovaných devíti rozhovorů došlo k realizaci rozhovorů sedmi, ve dvou případech telefonicky, ve zbývajících pěti osobním kontaktem. K rozhovorům jsem použila diktafon. Diktafon zachytil veškeré kvality mluveného slova, sílu hlasu, délku pomlky i různé doprovodné znaky. Prostřednictvím transkripce jsem si takto získaná data převedla do textové podoby. Pro účely výzkumu jsem použila jen ty části rozhovoru, jež se týkaly daného tématu.

4.7 Metody zpracování kvalitativních dat

Zpracování kvalitativních dat je potřeba věnovat zvýšenou pozornost, neboť tato fáze výzkumu se skládá z několika důležitých kroků, na kterých závisí výsledek analýzy dat. Této fázi říkáme „data management“ (Miovský, 2006, s. 195).

V této části výzkumu technicky zpracováváme data a připravujeme je pro analýzu. V rámci kvalitativního přístupu obvykle data zpracujeme, vytvoříme databázový soubor, se kterým pak pracujeme při analýze. Jen výjimečně se k tomuto konání pak vracíme. Na začátku data managementu stojí proces fixování kvalitativních dat, která musí být nějak technicky zaznamenána. Existují různé způsoby fixace dat. V případě této diplomové práce jsem technicky zaznamenaná data na diktafonu fixovala přepisem na papír. Poté jsem mohla data různě upravovat (redukovat, třídít, popisovat, systematizovat atd.), abych mohla provádět analýzu a interpretaci. Při systematizaci kvalitativních dat, která je zvláštní fází zpracování dat, provádíme úpravy usnadňující a urychlující analýzu. Lze ji chápat jako poslední fázi data managementu,

tedy fázi dokončení procesu úprav dat do podoby vhodné k zahájení kvalitativní analýzy (Miovský, 2006, s. 195-209).

5 ANALÝZA DAT

5.1 Deskriptivní přístup ke kvalitativní analýze dat

„Deskriptivní přístup ke kvalitativní analýze je ve svém užším pojetí založen na předpokladu, že procesy utřídění, klasifikace a deskripce jsou samy o sobě analytickým postupem a hlubší analýza kvalitativních dat jdoucí za fáze je příliš spekulativní“ (Miovský, 2006, s. 220).

Po provedení rozhovorů jsem si tyto rozhovory přepsala do textových výstupů, v nichž jsem posléze barevně vyznačovala pojmy, které byly ze sdělení nejdůležitější. Tyto pojmy jsem pak logicky spojovala v návazných celcích tak, že vytvořily několik kategorií. Ve vytvořených kategoriích vznikly vzájemným porovnáváním a hodnocením subkategorie, které charakterizovaly sdělení a dělily tak pojmy do konkrétních částí. Data byla následně opět spojována a porovnávána na základě vzájemných vztahů.

5.1.1 Kategorie č. 1: Pravidla koordinace

Respondenti uváděli, že koordinace pomoci Charity ČR jako celku není podřízena centrálnímu řízení. Jednotlivé A/DCH samotný výkon pomoci na svém území řídí skrze své arcidiocézní/diocézní koordinátory – *„...strategická východiska formuluje centrální orgán... v rámci regionální výkonné autonomie řízení provádí diecézní koordinátor...“*. Z centrály sekretariátu ChČR je způsob charitní pomoci koordinován na partnerské úrovni... *„...uvádění různosti v soulad...“* „... „a to pouze v případě, že je mimořádnou událostí územně zasaženo více než dvě A/DCH. Právě jen tehdy je na dobu nezbytně nutnou na SeChČR ustanoven národní koordinátor Charity ČR.“ (vlastní zápisky autorky z evaluačního setkání A/DCH po povodních v roce 2013).

Podkategorie č. 1: Pracovní postupy

Tři respondenti uvedli, že mají na své A/DCH vypracovaný vlastní manuál nebo metodiku, které stanovují jednotlivé povinnosti a kompetence koordinátorů, jednotlivé kroky a pracovní postupy při poskytování pomoci při mimořádných událostech.

„Dále mají zpracované zdroje materiální, lidské, finanční a jiné pro případy poskytování pomoci při mimořádných událostech.“ (vlastní zápisky autorky z evaluačního setkání A/DCH po povodních v roce 2013).

Tři respondenti uvedli, že otázku sil a prostředků zpracovanou mají, písemná pravidla však teprve tvoří. Národní koordinátor (dále jen „NK ChČR“) uvedl, že SeChČR „... na centrální úrovni postupy tvoří, a to na základě práce (zkušeností) A/DCH v minulosti“.

Podkategorie č. 2: Náplň práce koordinátora

Respondenti uváděli, že mají kompetence pro výkon koordinátora pro mimořádné události popsány v manuálech.

„Diecézní koordinátor má náplň práce a je pověřen ředitelem koordinovat charitní pomoc na území diecéze... a připravovat Charity v diecézi na mimořádné události.“

Z rozhovorů vyplynulo, že náplně práce a kompetence koordinátorů si ve svých diecézích vytváří každý koordinátor, respektive jeho ředitel, sám. Tyto psané kompetence nejsou stanoveny napříč diecézemi shodně, mohou se lišit v konkrétním obsahu.

„Kompetence si koordinátoři v podstatě stanovují sami v rámci své diecéze spolu s řediteli... V podstatě jediná kompetence je řízení mimořádných událostí v diecézi a spolupráce s ChČR a ostatními diecézemi...“

Na úrovni ChČR se tyto kompetence tvoří „... proto, že národní koordinátor (pokud byl), byl ustaven ad hoc...“.

Podkategorie č. 3: Způsob vzájemné pomoci

Všichni respondenti uváděli, že vzájemná výpomoc a spolupráce se odvíjí od vlastních zdrojů, aktuálních potřeb či požadavků. V případě, že je zasaženo území jedné diecéze a místně příslušná A/DCH není schopna vlastními kapacitami požadovanou pomoc naplnit, osloví její arcidiecézní koordinátor přímo koordinátora jiné nezasažené A/DCH s konkrétní poptávkou pomoci – „... formuluje své potřeby a požadavky na podporu...“, „... požádá o pomoc při zvládnutí mimořádné události na svém území...“. Diecézní koordinátoři v rámci svých možností na tuto poptávku reagují a komunikují výhradně spolu.

V případě, že je mimořádnou událostí územně zasaženo více než dvě A/DCH, ustanovený národní povodňový koordinátor Charity ČR, je „... koordinujícím tělesem, ... může párovat nabídky a poptávky, zajistit logistiku, může zajistit spolupráci s velkými dárci, může být zprostředkovatelem informací...“. Také v tomto případě spolu mohou domlouvat vzájemnou výpomoc diecézní koordinátoři, o tomto postupu však informují národního koordinátora.

5.1.2 Kategorie č. 2: Systém pomoci

Způsob zapojení jednotlivých A/DCH do poskytování pomoci při mimořádných událostech velkého rozsahu typu povodní vykazuje dle odpovědí respondentů pouze drobné odlišnosti. Reakce A/DCH následuje až po oslovení diecézního koordinátora koordinátorem místně příslušné farní nebo oblastní Charity.

„V každé z farních a oblastních Charit na území konkrétní A/DCH mohou být pracovníci těchto Charit pověřeni koordinací pomoci při mimořádných událostech na místně příslušné části území. Pokud z vlastních zdrojů není místně příslušná Charita schopna potřeby zasažených lidí uspokojit, oslovuje s žádostí o konkrétní pomoc jiného koordinátora farní či oblastní Charity a informuje o tom svého A/D koordinátora, popřípadě osloví přímo arcidiecézního koordinátora o zprostředkování pomoci. Pokud jsou ale zasaženy dvě a více Charit, systém pomoci přebírá okamžitě diecézní koordinátor.“ (vlastní zápisky autorky z evaluačního setkání A/DCH po povodních v roce 2013). Z toho vyplývá, že podobný systém platí na všech úrovních: zasažená oblastní Charita ↔ nezasažená oblastní Charity > diecézní koordinátor, zasažená diecézní Charita ↔ nezasažená diecézní Charita > národní koordinátor.

Podkategorie č. 1: Lidské zdroje A/D Charit

Ne všechny A/DCH mají na svých územích v síti farních a oblastních Charit pracovníky zasvěcené do pravidel poskytování pomoci při mimořádných událostech.

Tři respondenti uvedli, že mají na území své A/DCH týmy lidí proškolených pro poskytování pomoci při mimořádných událostech. Tyto týmy jsou většinou složeny z pracovníků místních Charit – „*Máme proškolené kmenové pracovníky oblastních, farních a místních Charit...*“ Jeden respondent uvedl jako členy týmů i dobrovolníky – „*... jsou složeny z pracovníků místních Charit a dobrovolníků.*“

Jeden respondent odpověděl – „*Nemáme nebo částečně... do budoucna plánujeme řízení místními koordinátory.*“ Další – „*Na vytvoření pracujeme. Měly by se skládat ze zaměstnanců.*“

SeChČR žádné takové týmy nevytváří předem. Až v případě ustavení osoby pověřené koordinací na národní úrovni (NK ChČR) si tento sestaví svůj tým ze zkušených charitních pracovníků, kteří plní dílčí koordinační úkoly.

„Charita ČR poskytuje pomoc při mimořádných událostech v naprosté většině svými kmenovými zaměstnanci. Do pomoci zapojuje i řady svých dobrovolníků, ale spíše jen těch, kteří se dobrovolnictví v Charitě věnují dlouhodobě.“ (vlastní zápisky autorky z evaluačního setkání A/DCH po povodních v roce 2013).

Podkategorie č. 2: Rozhodování o intervenci

Respondenti vypovídali, že o zapojení nezasažené A/DCH do pomoci A/DCH zasažené mimořádnou událostí vždy rozhoduje její ředitel po konzultaci s koordinátorem.

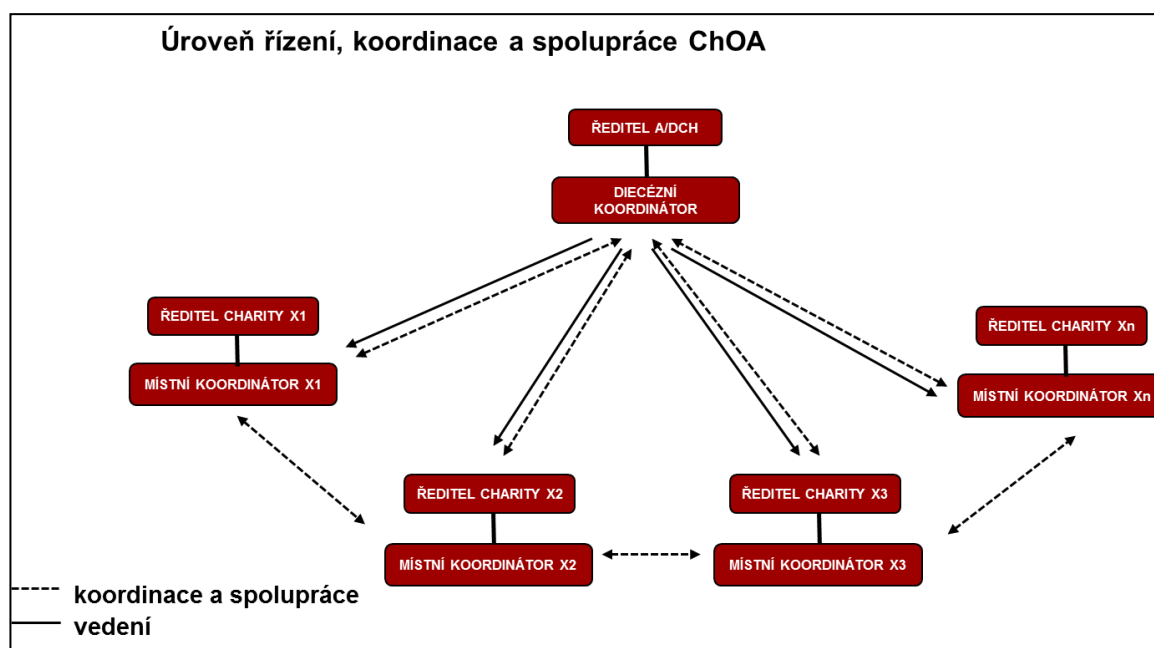
„... dochází nejdříve k rozhodnutí zapojení (diecézní) Charity na základě dostupných informací o mimořádné události a jejím rozsahu.“

„... ředitel DCH s koordinátorem DCH.“

Vždy by tak mělo být až po vyslovení žádosti ze strany koordinátora zasaženého území. „Každá A/DCH by měla respektovat právní subjektivitu a tím i autonomii jiné A/DCH. Toto nepsané pravidlo se vztahuje i na místní (malé) Charity s vlastní právní subjektivitou v jednotlivých arcidiecézích.“ (vlastní zápisky autorky z evaluačního setkání A/D Charit po povodních v roce 2013).

NK ChČR uvedl, že se SeChČR „... snaží i na základě posledních povodní navrhnout postupy, které budou mimo jiné stanovovat režim vzájemné pomoci mezi nezasaženými Charitami a zasaženými Charitami.“ Po doplňující otázce vztahující se ke složité struktuře ChČR jako celku NK ChČR popsal příklad způsobu řízení a komunikace na úrovni místní a diecézní Charity. Tento způsob znázorňuje následující obrázek (Obr. 9. Koordinace a řízení pomoci mezi Charitami Olomoucké arcidiecéze). Řízení a spolupráce se tedy nastavuje obdobným způsobem i mezi SeChČR a A/D Charitami.

Obr. 13. Koordinace a řízení pomoci mezi Charitami Olomoucké arcidiecéze

Zdroj: NK ChČR

5.1.3 Kategorie č. 3: Spolupráce a sdílení dat

Způsob spolupráce a sdílení informací mezi jednotlivými A/DCH i SeChČR se z dosavadních zkušeností podle výpovědí respondentů jeví jako dobrý.

„... postupy nevykazují závažné pochybení či nedostatky.“

„... zkušenosti mám pozitivní (úsměv).“

„Moje zkušenost je dobrá i špatná... při spolupráci mezi A/DCH se musí cítit rozhodnutí koordinátora zasažené A/DCH... On zodpovídá za pomoc na daném území.“ Reakce respondenta vycházela z negativní zkušenosti při povodních v červnu 2013, kdy na zasaženém území jeho DCH byli vysláni bez jeho vědomí pracovníci DCH nezasažené. Činnost těchto pracovníků nebyla nijak v zasaženém území řízena a evidována a nebyla součástí dohodnutých postupů pomoci a vzájemné koordinace se základními i ostatními složkami IZS a státní správou působícími na daném území (osobní poznatek na základě přítomnosti autorky při červnových povodních 2013).

Podkategorie č. 1: Efektivita postupů

Tři respondenti na otázku, zda dosavadní postupy Charity vnímají jako dostačující, odpověděli kladně a to na základě subjektivního názoru.

„V zásadě ano, ...vše lze pochopitelně dále vylepšovat.“

„... jsme na dobré cestě (úsměv).“

„Jsou dostatečné, ale mohou být ještě lepší... propracovanější.“

Tři respondenti uvedli také kladnou odpověď, ovšem jejich odpovědi se odkazovaly na provedené dotazníkové šetření s příjemci charitní pomoci na územích zasažených povodněmi 2013 jejich A/DCH – *„Tu zpětnou vazbu dostáváme už při poskytování pomoci při události, a pokud není pozitivní, snažíme se na to zareagovat.“*

„Charita vždy dokázala pomoci lidem... vždy se jednalo o nějaký postup, byť založený na individuálním, zkušenostním rozhodnutí... máme čerstvě zpětnou vazbu z dotazníkových šetření.“

Podkategorie č. 2: Nedostatky

Všichni respondenti ve svých odpovědích uvedli výčet oblastí, ve kterých by se postupy Charity při mimořádných událostech měly zlepšit.

„... nejednotnost a rozdílnost v jednotlivých A/DCH.“

„... závislost na dobré vůli pracovníků místních Charit...“

„... nedostatek lidí na místních úrovních, velká autonomie diecézí... nositelé současného stavu jsou konkrétní osoby, které tuto myšlenku sdílí. Pokud nebude nějak zakotvena v systému ChČR se změnou lidí na klíčových postech, může být situace úplně jiná.“

„... omezený počet lidí, je to pro ně práce navíc... předávání a sdílení informací mezi A/D Charitami... rozdílný přístup k přerozdělování finanční pomoci, jako jestli plošně nebo na základě individuálního posouzení po provedeném sociálním šetření.“

„... dopracovat postupy na místních oblastních a farních Charitách.“

„... absence jasné centralizované struktury řízení neošetřuje situace, kdy kdokoliv v systému nerespektuje dohodnutá pravidla. Je to zatím jen teoretické riziko... obtížně čitelný systém pro vnější partnery, který nekopíruje struktury velkých NNO v ČR... systém je založen na předpokladu, že charitní pracovníci mají vůli ke spolupráci, k dodržování pravidel, k upozadování vlastních zájmů. Neexistuje systém garancí, který by toto vynutil...“

Podkategorie č. 3: Výzvy

Na závěr rozhovorů byla každému respondentovi dána možnost vyjádřit své postřehy vzhledem k dosavadním zkušenostem při poskytování pomoci. Pouze jeden respondent nechtěl už nic dodat – „*Nic dalšího mě nenapadá.*“

Šest respondentů se k oblastem pro dopracování v postupech vyjádřili takto:

„... *nástroj pro lepší sdílení a předávání info na všech úrovních.*“

„*Líp pošéfovat PR, mít jednotné oblečení.*“

„*Důležité je přijetí všemi Charitami na místních úrovních...*“

„*Ideální by bylo, pokud by ... dokázali sdílet informace a využít svých zdrojů.*“

„*Systematické proaktivní PR pokrytí zejména na úrovni národních médií...*“

„... *připadá mi to dobře našlápnutý a vlastně i ověřený...*“

Další výzvy a oblasti pro zlepšení vyšly při setkání arcidiecézních a diecézních koordinátorů ze sebehodnotícího kolegia pro mimořádné události a jsou přílohou P II této práce.

6 SHRNU TÍ VÝSLEDKŮ VÝZKUMU

Cílem výzkumu bylo zjistit, jak Charita ČR reaguje při řešení mimořádných událostí velkého rozsahu. Pomocí rozhovorů se sedmi koordinátory jsem se pokusila odpovědět na hlavní výzkumnou otázku: **Jaké jsou koordinační postupy Charity ČR při řešení mimořádných událostí velkého rozsahu?** Protože se jednalo o malý a velmi specifický výzkumný vzorek, nelze výsledky práce aplikovat v jiných organizacích.

Charita reaguje na mimořádnou událost na základě vlastního rozhodnutí o charitní intervenci nebo na vyžádání IZS. Z analýzy je možné vyzorovat, že koordinace Charity ČR je živý proces, který se neustále mění a vyvíjí. Jednotlivé kroky a činnosti při poskytování pomoci při mimořádných událostech velkého rozsahu nejsou centrálně řízeny, ale „... *koordinovány na partnerské úrovni*“.

V případě mimořádné události velkého rozsahu (nejčastěji povodně, záplavy) zasahující území více než jedné diecéze vstupuje v platnost koordinační mechanismus, který jsem se podle zjištěných dat pokusila znázornit v diagramu (Obr. 13. Pravidla koordinace Charity ČR při mimořádných událostech velkého rozsahu). Správnost znázornění jsem si ověřila u národního koordinátora. Tento koordinační mechanismus zapojuje Charitu ČR jako koordinační těleso. Charita ČR v tomto případě zřizuje místo hlavního koordinátora (národního), jehož úkolem je koordinovat odpověď Charity na mimořádnou událost.

V každé arci/diecézi je ustaven diecézní koordinátor (dále jen „DK“) pro mimořádné události, jehož úkolem je koordinovat odpověď Charity na mimořádnou událost ve své diecézi.

V případě zasažené diecéze je místně příslušný DK chráněnou osobou. To znamená, že veškerá komunikace, nabídky pomoci, ať už materiální, lidské nebo finanční ze strany nezasažených arci/diecézních Charit a jejich subjektů zajišťuje a zprostředkovává ustavený tým hlavního / národního koordinátora Charity ČR.

Informace a požadavky od DK zasažené diecéze zprostředkovává nezasaženým arci/diecézním Charitám a jejich subjektům ustavený tým hlavního / národního koordinátora Charity ČR. DK zasažené diecéze má tak časový prostor pro účinnou koordinaci pomoci, ať už dovnitř své diecézní charitní struktury (tým A/DCH, FCH, MCH, OCH) nebo vně (IZS, kněží a farnosti, obce-starostové, občané, média, atd.).

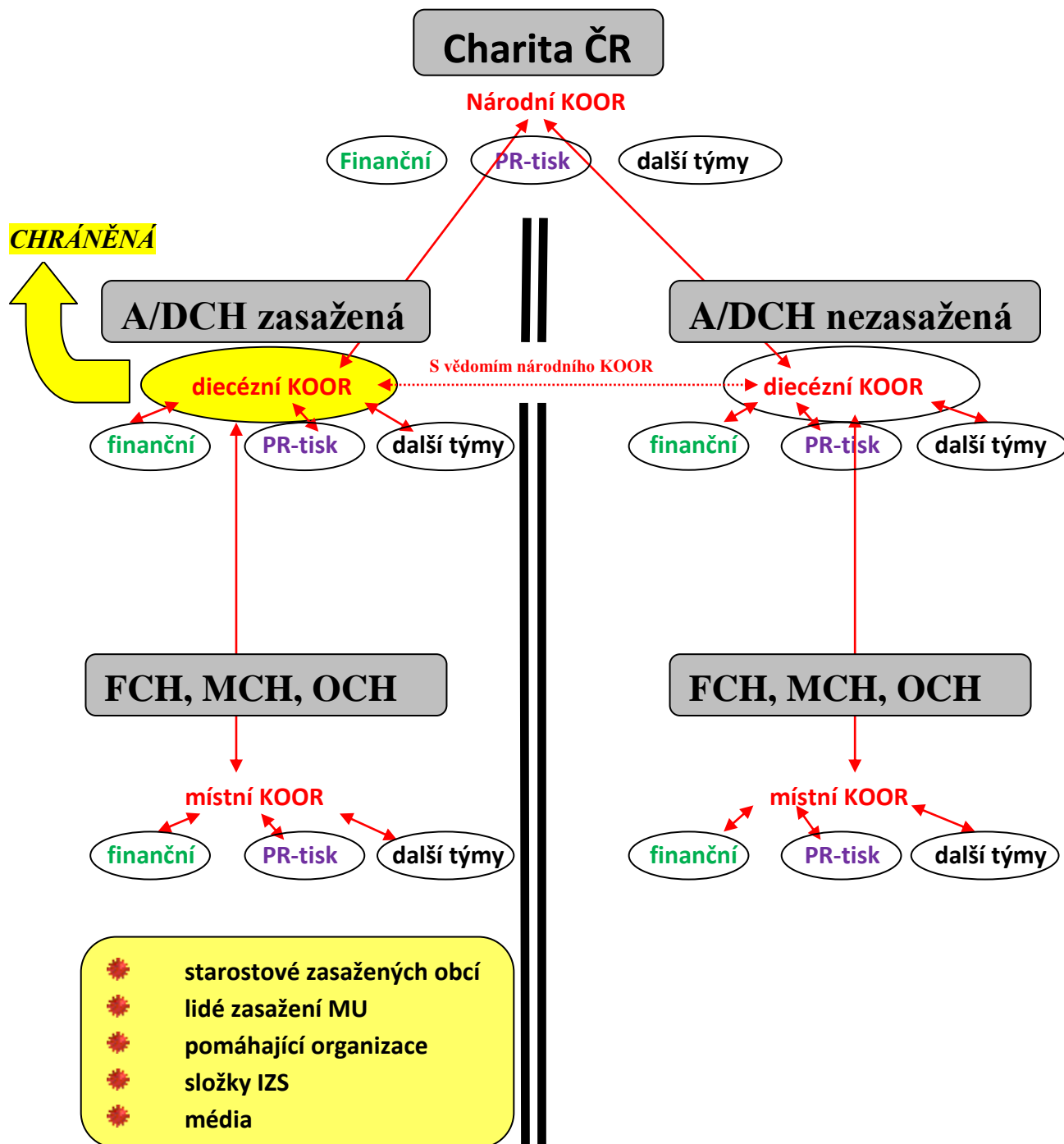
Informace plynoucí od DK zasažené diecéze jsou pro efektivní koordinaci celého „charitního tělesa“ nejdůležitější. Ředitelé A/D Charit by měli ustavit DK takového člověka, který je

schopen dostát vysokým nárokům kladeným na výkon této funkce a zvládnout vysoké pracovní, psychické, časové nasazení. Zodpovědnost je tím větší, že na základě informací poskytnutých diecézním koordinátorem se aktivuje celý lidský potenciál Charity jako celku a zasílání materiální, lidské a finanční pomoci z nezasažených do zasažených oblastí. Při žádosti o pomoc by měl být DK co nejvíce konkrétní. Musí zajistit zázemí pro přijíždějící pomáhající, tj. především ubytování, sociální zařízení (WC, sprcha), dle dohody případně stravu. Dále musí DK zajistit na mobilním telefonu dostupnou kontaktní osobu, obsah náplně práce a pomůcky či potřeby nutné pro výkon práce (v případě úklidu popis oblasti, adresy úklidu, nářadí, ochranné pomůcky, při sociálním šetření kontaktní osobu, která bude na místě za místní Charitu, kontaktní osobu dané obce, mapové podklady, potřebné formuláře, zázemí pro analýzu, zpracování dat), případně dopravu.

Za vysílané pracovníky má vždy odpovědnost vysílající DK. To znamená, že i přes zaměstnanecký poměr s oblastní či farní Charitou tyto pracovníci komunikují s vysílajícím DK, řeší s ním všechny situace, poskytují mu zpětnou vazbu. Vysílající DK zajistí předání informací od žádajícího DK, zajistí dle povahy a dle domluvy vybavení těchto pracovníků, zajistí také jejich pojištění. Vysílající DK má povinnost být v kontaktu s žádajícím DK a řešit společně vzniklé situace. V žádném případě vyslaní pracovníci nesmí zůstat ve vzduchoprázdnu. Oba DK minimálně při příjezdu a odjezdu a poté každý den alespoň jedenkrát kontaktují vyslané pracovníky. Při dokončení práce / úkolu žádající DK nebo pověřený pracovník převezme odvedenou práci.

V rámci koordinace se povodňový tým snaží komunikovat a sbírat informace ze zasažených území. Prvním zdrojem jsou informace sdělované národnímu koordinátorovi, druhým zdrojem výjezdy členů týmu do zasažených oblastí na základě pozvání místně příslušného DK, a dále tiskové zprávy jednotlivých arcidiecézí. Velmi důležité je v této souvislosti pořizování fotodokumentace či videodokumentů.

Obr. 14. Pravidla koordinace Charity ČR při mimořádných událostech velkého rozsahu

Zdroj: vlastní výzkum, 2014

Osobní zkušenost výzkumníka z povodní

Při červnových povodních roku 2013 jsem měla možnost pozorovat, pomáhat a sdílet postupy Charity ČR jako člen povodňového týmu na národní úrovni. Mezi základní činnosti týmu patřilo:

- monitoring zaplavených oblastí, kde toto A/DCH prostřednictvím místně příslušných oblastních a farních Charit kapacitně nezvládaly
- předávání informací, dat a dalších podkladů k zajištění zdrojů pomoci, analýza dat
- párování poptávky a nabídky pomoci mezi českými a moravskými diecézními Charitami
- zjišťování nejakutnějších potřeb obyvatel (příp. Charit) v zasažených oblastech
- poskytování první psychologické pomoci, která byla zvláště v oblastech, kde ještě voda stála, velmi potřebná
- pomoc při zajištění ubytování, materiálního vybavení a oblečení charitních psychosociálních týmů a dobrovolníků
- přímá pomoc charitním psychosociálním týmům v terénu
- poskytování informací o možných zdrojích pomoci
- kontaktování a poskytování informací starostům zasažených obcí i diecézním koordinátorům
- kontaktování firem-dárců materiální pomoci a pomoc se zajištěním logistiky
- reporty a denní hlášení pro ředitele Charity ČR, tiskové zprávy a fotodokumentace pro PR oddělení ChČR, návrhy a pomoc při zajištění medializace charitní pomoci, jejímž výstupem byl dokument o charitní pomoci (dostupné na: <http://povodne.charita.cz/2013/film-o-pomoci-charity/>)

Svoji zkušenost jsem bezprostředně po zakončení svého působení v týmu zhodnotila takto:

Hodnocení koordinace - POVODNĚ 2013

Pozitiva

- ochota ředitelů A/D/O/F Charit uvolnit své pracovníky z různých projektů, finanční i materiální prostředky pro řešení mimořádné události
- připravenost a ochota pracovníků nezasažených Charit aktivně pomoci; nejen prostřednictvím zapojení se do sbírek (materiálních a finančních)
- tým na centrále ChČR – vyjelo se do terénu pomoci pomáhat
- akční, fungující a spolehlivý tým na centrále ChČR v čele s NPK
- funkční komunikace s A/D koordinátory – sdílení a předávání informací

Negativa/výzvy

- manuál centrální koordinace?
- sbírání dat na zasažených územích ad hoc – nebylo s předstihem známo, jaké údaje mají A/D koordinátoři sledovat
- nepřipravenost jednotného oblečení s logem Charity pro pracovníky v terénu
- obdobně příručky, letáky, vizitky pro pracovníky do terénu – není jednotný vzor

V Praze 21.6.2013 JCh

Shrnutí poznatků ze zúčastněného pozorování z kolegií

Postup jednotlivé Charity nebo více charit při přípravě na mimořádnou událost a při poskytování pomoci lidem zasaženým mimořádnou událostí byl při kolegiu pro mimořádné události prezentován jako „charitní systém včasné reakce“. Ten sestává z předpokladů, že každá Charita (ať už na místní úrovni nebo na úrovni diecézní) má nebo bude mít předem vydefinovány typy mimořádných událostí, při kterých je schopna vlastními silami zasáhnout a začít poskytovat pomoc. Má k dispozici zdroje (materiální, finanční a lidské), má svého koordinátora, který je schopen (a má k tomu kompetence) organizovat jednotlivé kroky pomoci. Ředitel společně s koordinátorem po získání relevantních informací rozhodne o intervenci. Koordinátor dbá na to, aby měl k dispozici aktuální přehled zdrojů, pravidelně se společně se svými spolupracovníky připravuje a tuto připravenost zlepšuje. Koordinátor také pravidelně informuje svého nadřízeného a tiskové oddělení, případně NK, o průběhu poskytované pomoci. „Na

základě získaných poznatků a zkušeností, externích evaluací charitních zásahů a zpětných vazeb od charitních partnerů Charita pokračuje v implementaci jednotného systému, platného na území všech arcidiecézních a diecézních Charit, s respektováním jejich autonomie, rozhodovacích procesů a vlastní právní subjektivity.“ (NK ChČR)

Charita reaguje na mimořádnou událost na základě vlastního rozhodnutí o charitní intervenci nebo na vyžádání IZS. *„Nikdy však nenahrazuje pomoc poskytovanou základními složkami IZS, ale zaměřuje se na pomoc následnou, podle možností a povahy události na pomoc materiální, lidskou, poradenskou, duchovní, psychologickou, odbornou i finanční.“ (NK ChČR)*

Pomoc Charity závisí na místních podmínkách a potřebách. *„Na rozdíl od základních složek IZS nemá Charita zdroje pro reakci na mimořádné události financované ze státního rozpočtu. Na připravenosti a zdrojích k použití v rádech hodin a dnů však závisí schopnost organizace zajistit zasaženým lidem adekvátní a účinnou pomoc při jejich zvládnutí mimořádné události.“ (NK ChČR)*

V případě **lidských zdrojů** Charita využívá svoji charitní síť a zaměstnanců, spolupracovníků a dobrovolníků, kteří zajišťují celoroční charitní služby. V rámci přípravy oslovuje tyto své pracovníky s nabídkou účasti při řešení následků např. povodní a organizuje pro ně potřebná školení. Tímto postupem má Charita relativně jistý počet osob schopný okamžitě poskytovat pomoc zasaženým lidem v místech katastrofy. Na úrovni arcidiecézních a diecézních Charit pracují zaměstnanci, kteří zároveň při své práci vykonávají funkci diecézních koordinátorů.

Materiální zdroje Charita dělí na vlastní techniku nutnou k zásahu, vysoušecí a půjčovací techniku a materiál určený pro zasažené. U vlastní techniky Charita využívá stejný postup jako u lidských zdrojů – v případě např. povodní ji uvolňuje na nezbytně nutnou dobu pod podmínkou, že nebude ohrožen chod charitních zařízení a středisek. Ve většině případů se jedná o osobní a nákladní automobily, telekomunikační a IT technika. Vysoušecí a půjčovací techniku shromažďuje Charita postupně, a to především díky grantům a finančním prostředkům ze zahraničí určených na budování kapacit. Jedná se především o odvlhčovače, vysokotlaké čističe, vysavače prachu a vody, elektrocentrály, čerpadla atd. Tyto prostředky jsou uloženy ve skladech arcidiecézních a diecézních Charit a v případě mimořádné události velkého rozsahu se na základě smluv přesouvají na zasažená území.

Hygienické, desinfekční a čisticí prostředky, úklidové a pracovní prostředky a nástroje, jídlo a pití, ošacení, lůžkoviny, příp. nábytek a další vybavení domácností Charita získává prostřednictvím vyhlášení materiálních sbírek v rozsahu potřebném a stanoveném Charitou nacházející se na zasaženém území. Materiální sbírka může být vyhlášena lokálně nebo na celém území ČR. Do sbírky se zapojují většinou všechny Charity a díky jejich práci v oblasti sociálních a zdravotních služeb v regionu, i díky jejich vztahu k veřejnosti, jsou materiální sbírky místních Charit velmi úspěšné. Zároveň jsou i rychle zorganizované, personálně zajištěné a materiál je k dispozici v řádech dnů.

V případě naléhavé potřeby (v prvních hodinách a dnech, kdy materiální sbírka zatím nemůže uspokojit okamžité požadavky) Charita nakoupí potřebný materiál z vlastních prostředků, pokud ho nemá k dispozici ve svých humanitárních skladech.

Finanční zdroje Charita ČR čerpá především ze sbírek vyhlášených při mimořádné události, od zahraničních dárců a partnerů, a také z největší dobrovolnické akce v České republice – Tříkrálové sbírky. Dalším zdrojem jsou granty a projekty. Z nich hradí Charita především vybavení svých zásahových týmů, nákup vysoušecí a půjčovací techniky a školení a kurzy pro pracovníky a spolupracovníky zasahující při mimořádných událostech. Naproti tomu sbírky vyhlášené při mimořádné události slouží především k přímé finanční pomoci zasaženým lidem, zajištění základních životních potřeb, na odstranění škod a obnovu jejich domácností. Charita ČR při rozdělování finančních prostředků vychází z údajů získaných **podrobným sociálním šetřením** v zasažených domácnostech. Vedle míry zasažení zkoumá, jaké možnosti řešení mimořádné situace lidé mají z jiných zdrojů či svépomocí a jaký je jejich sociální status. Charita ČR upřednostňuje pomoc seniorům, lidem s postižením, svobodným matkám, mnohočetným rodinám a lidem v tíživé sociální situaci. Charita také přihlíží k plnění ze strany pojišťoven, příspěvku od obce, města a státu a jiných pomáhajících organizací. V tomto ohledu je velký prostor pro zlepšení především v oblasti koordinace, spolupráce a sdílení informací a dat. Charita klade důraz, aby při poskytování příspěvků nebyla opomenuta potřebná domácnost a aby byla snaha co nejspravedlivěji rozdělit vybrané finanční prostředky mezi zasažené domácnosti. Také výtěžek Tříkrálové sbírky, kterou Charity na svých územích každoročně organizují, může být použit pro zasažené osoby v rámci přímé pomoci, především u mimořádných událostí malého rozsahu.

Tyto činnosti Charita vykonává s pomocí svých **pracovníků a dobrovolníků** či spoluprací s externími odborníky. Pomoc je koordinována územně zasaženou Charitou, respektive jejím koordinátorem pro mimořádné události.

Charita a její činnost byla při svém znovuoobnovení postavena na dobrovolnících. Od té doby prošla velkým rozvojem a profesionalizací, nicméně dobrovolníci zůstávají nedílnou součástí Charity. Největší podíl mají tříkráloví koledníci, kterých je skoro 49 tisíc (Obr. 10. Počty dobrovolníků v Charitě ČR v roce 2012.) Další dobrovolníci pomáhají v sociálních službách a při ostatních činnostech Charity, část z nich vede dobrovolné Charity bez právní subjektivity.

Obr. 15. Počty dobrovolníků v Charitě ČR v roce 2012

Zdroj: NK ChČR

V případě mimořádných událostí velkého rozsahu, např. povodní Charita využívá svoji stávající personální strukturu. Tam, kde fungují dobrovolnická centra nebo mají s dobrovolníky zkušenosti, pracují s nimi a jsou součástí charitních týmů, jsou tito dobrovolníci nasazováni při odstraňování následků povodní. Pokud má navíc dotčená Charita akreditaci pro oblast dobrovolnické služby, vztahují se na ni veškerá práva a povinnosti vyplývající ze zákona 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě. V praxi, s přihlédnutím k autonomii Charit s vlastní právní subjektivitou, se může stát, že se při charitní pomoci na zasaženém území setkají dobrovolníci Charity s akreditací a dobrovolníci Charity bez akreditace.

Stávající charitní systém reagující na mimořádné události vymezuje postup jednotlivé Charity nebo více Charit při přípravě na mimořádnou událost a při poskytování pomoci lidem zasaženým mimořádnou událostí, pracuje se stávající charitní strukturou a nestanovuje tedy, zda zasahující osoby musí být, mají být či měly by být dobrovolníky.

„Koordinace činnosti diecézním koordinátorem či místními koordinátory v sobě může zahrnovat i činnosti vykonávané dobrovolníky; za charitní týmy a jejich členy v terénu odpovídá vedoucí daného typu pomoci, bez ohledu na to, zda jsou v týmech dobrovolníci či nikoliv.“
(NK ChČR)

Charita při svém úsilí poskytovat zasaženým lidem účinnou a profesionální pomoc **vzdělává** své pracovníky a spolupracovníky (včetně dobrovolníků) v různých oblastech, dobrovolníci tak mohou vykonávat nejenom fyzickou práci při odstraňování škod či úklidu, ale mohou být členy týmu sociálního šetření, psychologické první pomoci nebo zajišťovat administrativní zázemí.

Charita ČR nejen kvůli svým závazkům vyplývajícím ze smluvních vztahů vůči IZS nemůže stavět svoji pomoc při mimořádných událostech na dobrovolnících. U dobrovolníka záleží na jeho rozhodnutí, a dobré vůli (odhlížeje od jeho reálných možností), zda a kdy bude Charitě k dispozici. Tato „nejistota“ spíše tedy vede Charitu k vytváření systému postaveného na charitních zaměstnancích, kteří jsou v případě potřeby ochotni obětovat svůj čas i zájmy a po dobu nezbytně nutnou působit na zasaženém území. Charita také přebírá odpovědnost za působení svých pracovníků v terénu, za jejich přístup a chování k zasaženým lidem i za případné způsobené škody. Charitní pracovník či spolupracovník, který je vázán etickým kodexem Charity ČR a denně při své práci dokazuje svoji charitní příslušnost, je z hlediska Charity pro nasazení v terénu při mimořádných událostech lépe připraven.

„V případě povolávání a nasazování dobrovolníků Charita preferuje své dlouhodobé dobrovolníky, které zná, se kterými pracuje, které školí a za které se může zaručit. Tito dobrovolníci se pak stávají spíše spolupracovníky Charity. Z hlediska řízení není podstatný rozdíl mezi vysílaným charitním pracovníkem a dobrovolníkem - úkoly, vybavení, doprava, strava a zázemí musí být pro charitní týmy zajištěno zcela stejně.“ (NK ChČR)

Cílem Charity je pomoci zasaženým lidem s následky mimořádných událostí a co nejvíce jim umožnit zvládnout situaci svými silami. Charita k tomuto cíli využívá svoji kapacitu, kterou nabízí i v rámci spolupráce ostatním subjektům zasaženým mimořádnou událostí i složkám

IZS. „Spolupráci a koordinaci Charita vnímá jako nezbytnou součást účinného a efektivního systému záchranných a likvidačních prací vedoucímu k odstranění následků mimořádné události a stabilizaci zasažených osob.“ (NK ChČR)

Další velkou výzvou při povodních je koordinace a spolupráce při poskytování pomoci s ostatními organizacemi. Situace, kdy zasažená domácnost obdrží dvakrát více desinfekčních prostředků nebo hygienických prostředků, není ideální, a daleko užší spolupráce by měla probíhat při rozdělování finanční pomoci. Ze sociálních šetření provedených v zasažených domácnostech jsou neziskové organizace schopny zjistit potřebné údaje, na základě kterých se rozhoduje o přidělení pomoci. V rámci možností je nutné jednat o **sdílení dat** a sdružování prostředků tak, aby prostředky byly rozděleny co nejspravedlivěji a nejúčinněji.

Závěry sebehodnocení reakce Charity ČR na mimořádné události, jehož součástí jsem byla s ostatními osmi diecézními koordinátory a národním povodňovým koordinátorem Charity ČR i já, s rozdělením na silné stránky a oblasti ke zlepšení jsou přílohou P II této diplomové práce.

ZÁVĚR

Charita ČR stejně jako ostatní neziskové organizace musí při událostech velkého rozsahu jednoznačně řešit koordinaci a také nastavit spolupráci při pomoci zasaženým lidem. Na rozdíl od základních složek IZS, které jsou pro případ mimořádných událostí připravovány, a jejichž činnost jasně daná zákonem je finančně zajištěna, neziskové organizace vycházejí vždy z možností, které mají nebo mohou mít k dispozici. A tyto možnosti se mění v čase. Zároveň jsou ve většině případů tyto organizace závislé na finančních zdrojích generovaných většinou sbírkami a jejich činnost je postavena na dobrovolnících. Pro srovnání, v případě povodní jako událostí velkého rozsahu, dostatečně medializované, je k dispozici na zasaženém místě velké množství organizací, dobrovolníků, firem, kteří jsou připraveni pomoci. V případě mimořádné události malého rozsahu (požár, zatopení domu, výbuch plynu atp.), bez mediálního zájmu, lidé stejně materiálně, psychicky i finančně zasažení zůstávají na řešení následků sami spolu s místní komunitou a případně lokálně působícími organizacemi. Právě struktura Charity ČR a pokrytí území České republiky lokálními Charitami zde hraje určitou roli díky možné materiální pomoci, poradenskými službami a poskytnutím přímé pomoci z Tříkrálové sbírky.

Systém pomoci a způsob koordinace pomoci jednotlivých Charit ať už z pohledu centrálního (celostátního) nebo diecézního má tato organizace nastaven, prozatím však není schválen Radou ředitelů. Není to systém pro všechny závazný, čehož vzhledem k samostatné právní subjektivitě všech diecézních Charit i většiny místních (oblastních a farních) Charit vlastně dosáhnout v současné době nelze, přesto všechny A/DCH akceptují tento systém. Na zlepšování tohoto systému se A/DCH podílejí při pravidelných kolegiích pro mimořádné události, které se na národní úrovni konají dvakrát ročně. Sdílení poznatků, návrhů na zlepšení, nových informací, nových témat k zamyšlení i zpětných vazeb od konečných příjemců poskytnuté charitní pomoci z vlastních diecézí je vnímáno jako důležité. Žádná z těchto aktivit diecézních koordinátorů pro mimořádné události by však nemohla být uskutečňována bez schválení Radou ředitelů, kde se na postupech Charity ČR musí domluvit diecézní ředitelé v čele s ředitelem Charity ČR.

Při každých mimořádných událostech (nejen typu povodní) se ukazuje pravdivost slova „mimořádnost“. Není možné se na sto procent na mimořádnou událost připravit. I každá povodeň je jiná, má jiný průběh, jiný rozsah, jinou sílu, zasáhne jiný počet domácností. Na pomoc s odstraňováním jejích následků je však třeba připravovat se předem, už v klidovém období. Po skončení působnosti při poskytování pomoci je třeba efektivitu této pomoci zhodnotit, ocenit

a vyzdvihnout úspěšné působení, poučit se z chyb a hledat možnosti zlepšení. A hlavně spolupracovat se všemi, kdo se na pomoci podílí.

Pokaždé vyvstávají nové výzvy k lepšímu zvládnání následků mimořádných událostí a pomoci zasaženým lidem. Charita ČR nechápe povodně jako živěl, který lze eliminovat či zkrotit, ale jako neustálou příležitost k pomoci bližnímu v nouzi a jako důkaz lidské solidarity.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BAŠTECKÁ, B. a kol. *Terénní krizová práce: psychosociální intervenční týmy*. Praha: Grada Publishing, 2005. 300 s. ISBN 80-247-0708-X.
- [2] BAŠTECKÁ, B. a kol. *Psychosociální krizová spolupráce*. Praha: Grada Publishing, 2013. 320 s. ISBN 978-80-247-4195-6.
- [3] *Bible. Písmo svaté Starého a Nového zákona (včetně deuterokanonických knih)*. Český ekumenický překlad. 6. přepracované vyd. Česká biblická společnost, 1995. ISBN 80-85810-08-5.
- [4] COLE, G. *Management - Theory and Practice*. London: Geraldine Lyons, 2004. 487 s. ISBN 978-1-84480-088-9.
- [5] DĚDINA, J., ODCHÁZEL, J. *Management a moderní organizování firmy*. Praha: Grada Publishing, 2007. 328 s. ISBN 978-80-247-2149-1.
- [6] GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. 207 s. ISBN 80-85931-79-6.
- [7] HENDEL, J. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. 407 s. ISBN 80-7367-040-2.
- [8] HUMPL, L. Psychosociální péče o osoby zasažené mimořádnou událostí. *Zdravotnické noviny*. [online]. [cit 2014-03-10]. Dostupné z: <<http://www.zdn.cz/clanek/priloha-lekarske-listy/psychosocialni-pece-o-osoby-zasazene-mimoradnou-udalosti-429723>>.
- [9] CHADIMA, M. *Charitativní péče – Dějiny a současnost*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007. 160 s. ISBN 978-80-7041-632-7.
- [10] JANOUŠKOVÁ, K. (ed.) *Metodické a koordinační dovednosti v sociálních službách. 1. vydání: Sborník studijních textů* Ostrava: Ostravská univerzita, 2007. ISBN 978-80-7368-229-3.
- [11] KONEČNÝ, M., REŽŇÁKOVÁ, M. *Controlling*. 1. vyd. Brno: PC-DIR Real, s.r.o., 1997. 121 s. ISBN 80-214-1535-5.
- [12] KOPŘIVA, J., HAVRDOVÁ, Z., HORÁKOVÁ, D. *Stručná historie Charity do roku 1990*. [online]. [cit. 2014-11-03]. Dostupné z: <<http://www.charita.cz/o-charite/z-historie/clanky-o-historii-charity/strucna-historie-charity-do-r-1990>>.

- [13] KUČERA, M., JEMELKA, F. *Charita v Olomouci 1922-2012*. Olomouc: Charita Olomouc, 2012. 54 s. ISBN 978-80-905260-1-3.
- [14] MAŇÁK, J., ŠVEC, Š., ŠVEC, V. *Slovník pedagogické metodologie*. 1. vydání. Brno: Paido, 2005. 134 s. ISBN 80-7315-102-2.
- [15] MARTÍNEK, B. a kol. *Ochrana člověka za mimořádných událostí*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR, 2003. 118 s. ISBN 80-86640-08-6.
- [16] MESSINA, R. *Dějiny charitativní činnosti*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005, 148 s. ISBN 80-7192-859-3.
- [17] MIOVSKÝ, Michal. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada, 2006. 332 s. ISBN 80-247-1362-4.
- [18] *Модель координации благотворительной деятельности в современной Германии*. [online]. ©2010 [cit. 2013-12-28]. Dostupné z: <http://old.kpfu.ru/uz_en/bin_files3/152_5_gum_2.pdf>.
- [19] NAŘÍZENÍ VLÁDY 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníckými osobami.
- [20] POSPÍŠIL, Ctirad V. *Teologie služby*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002. 214 s. ISBN 80-7192-748-1.
- [21] PRINCOVÁ, K. *Místo sociální práce v mezinárodní pomoci a spolupráci*. Sociální práce/Sociální práca, 2009. č. 4. 162 s. ISSN 1213-6204.
- [22] *Standardy psychosociální krizové pomoci a spolupráce zaměřené na průběh a výsledek*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR, 2010. 65 s. ISBN 978-80-86640-51-8.
- [23] ŠENOVSÝ, M., ADAMEC, V., HANUŠKA, Z. *Integrovaný záchranný systém*. 2. vyd. Ostrava: SPBI, 2007. 157 s. ISBN 978-80-7385-007-4.
- [24] *Kapitoly z dějin Diecézní katolické charity Brno*. [online]. [cit. 2014-03-07]. Dostupné z: <<http://brno.charita.cz/res/data/016/001986.pdf>>.
- [25] VYKOPALOVÁ, H. *Krize a psychosociální pomoc*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2007. ISBN 978-80-7318-621-0.

- [26] VYMĚTAL, Štěpán. *Krizová komunikace a komunikace rizika*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 176 s. ISBN 978-80-247-2510-9.
- [27] VYMĚTAL, Štěpán. *Poskytování psychosociální pomoci v mimořádných situacích*. Časopis 112, odborný časopis požární ochrany, IZS a ochrany obyvatelstva [online], 2007/2 [cit. 2014-03-07]. Dostupné z: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/112/2007/unor/vymetal.html>>.
- [28] *Výroční zpráva Řeckokatolické charity 2012*. Praha: Řeckokatolická charita ČR, 2013.
- [29] *Výroční zpráva Arcidiecézní charity Olomouc 2012*. Olomouc: ACHO, 2013.
- [30] Zákon č. 3/2002 Sb., *o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností* a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech)
- [31] Zákon č. 48/1997 Sb., *o veřejném zdravotním pojištění* a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů. [cit. 2014-02-28]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/>
- [32] Zákon č. 108/2006 Sb., *o sociálních službách*. [cit. 2014-04-08]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz>
- [33] Zákon č.198/2002 Sb., *o dobrovolnické službě* a o změně některých zákonů. [cit. 2014-04-08]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz>
- [34] Zákon č. 239/2000 Sb., *o integrovaném záchranném systému* a o změně některých zákonů. [cit. 2014-03-07]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/portal/obcan/>
- [35] Zákon č. 240/2000 Sb., *o krizovém řízení* a o změně některých zákonů. [cit. 2014-02-28]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/>
- [36] <<http://www.charita.cz>>. [online]. [cit. 2014-03-07].
- [37] <<http://www.acho.caritas.cz>>. [online]. [cit. 2014-03-07].
- [38] <<http://www.dipity.com/CharitaCR/personal/>>. [online]. [cit. 2014-02-27].
- [39] <<http://www.chmi.cz>>. [online]. [cit. 2014-02-27].
- [40] <<http://www.ckch.cz/uvod>>. [online]. [cit. 2014-02-27].
- [41] <<https://managementmania.com>>. [online]. [cit. 2014-03-07].

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ChČR	Charita Česká republika
SeChČR	Sekretariát Charity Česká republika
ACHP	Arcidiecézní charita Praha
ACHO	Arcidiecézní charita Olomouc
DCHCB	Diecézní charita České Budějovice
DCHB	Diecézní charita Brno
DCHP	Diecézní charita Plzeň
DCHL	Diecézní charita Litoměřice
DCHOO	Diecézní charita ostravsko – opavská
DCHHK	Diecézní katolická charita Hradec Králové
A/DCH	Arcidiecézní/diecézní charita
ISZ	Integrovaný záchranný systém
HZS	Nestátní nezisková organizace
NNO	Hasičský záchranný sbor
NPK	Národní povodňový koordinátor
DK	Diecézní koordinátor

SEZNAM OBRÁZKŮ

- Obr. 1. Střediska pomoci ČKCH v roce 1998
- Obr. 2. Typy charitních služeb (počet)
- Obr. 3. Správní celky Charity ČR
- Obr. 4. Síť Charit v ČR
- Obr. 5. Struktura Charity v České republice
- Obr. 6. Síť Charit v rámci administrativního členění Olomouckého kraje
- Obr. 7. Síť Charit v rámci administrativního členění Zlínského kraje
- Obr. 8. Střediska Diecézní charity Brno
- Obr. 9. Síť Charit Diecézní charity Plzeň
- Obr. 10. Střediska a Charity Litoměřické diecéze
- Obr. 11. Síť Charit Diecézní charity ostravsko – opavské
- Obr. 12. Střediska Diecézní katolické charity Hradec Králové
- Obr. 13. Koordinace a řízení pomoci mezi Charitami Olomoucké arcidiecéze
- Obr. 14. Pravidla koordinace Charity ČR při mimořádných událostech velkého rozsahu
- Obr. 15. Počty dobrovolníků v Charitě ČR v roce 2012

SEZNAM TABULEK

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I – Ukázka rozhovoru

Příloha P II: Závěry sebehodnocení stavu a kapacity pro reakce na mimořádné události Charity
ČR

Příloha P III: Povodně 2013 – Pomoc Charity Česká republika v číslech

PŘÍLOHA P I: UKÁZKA ROZHOVORU

Koordinátor Diecézní katolické charity Hradec Králové

Jirko, co kromě mimořádných událostí mám ve vaší diecézi na starosti?

Já jsem zástupce ředitele a koordinátor našich projektů. Navíc mám na starosti půjčovnu kompenzačních pomůcek.

A kromě toho máš na starosti mimořádné události?

Jo, jsem diecézní koordinátor pro mimořádné události.

Dobře, díky... Já už jsem sice něco od Tebe i ostatních koordinátorů pochytila při povodních a na kolegiu, přesto mě napadá ještě několik otázek ke způsobu koordinace pomoci v jednotlivých diecézích. Některé věci na kolegiu nezazněly nebo jsem tam právě nebyla, popřípadě bych se chtěla na některé věci ještě doptat... tak například: pochopila jsem správně, že při povodních nebo jiných větších mimořádných událostech má Charita ČR na centrále jednoho koordinátora, který veškerou charitní pomoc koordinuje.

Ano, ten je ustaven v případě, že mimořádná událost zasáhla dvě a víc diecézí. Pomoc Charity pak koordinuje národní koordinátor. Jinak má každá diecéze koordinátora vlastního a ten si zodpovídá za své území.

Jakým způsobem vaše diecézní Charita reaguje při vzniku mimořádné události na své území, jako jsou povodně?

Pokavad' ta místní Charita... ač my v naší diecézi ještě nemáme ten systém propracovaný... pokavad' ta Charita je schopná tam nějak zasáhnout sama a udělat nějaký šetření, tak ji necháváme... jako samostatně. Ty povodně tam sice teď byly, ale bylo to jen lokální... ale nebylo ve větším rozsahu. Takže pokud by potřebovaly ty místní Charity pomoc... to jsou ty lidský zdroje nebo materiální pomoc, tak to mi pak volají a řeší to už jako diecézní koordinátor. Třeba vysoušeče, které máme skladem jen centrálně nebo finanční sbírka, kterou oni nejsou schopni si zařídit, tak se to rozpouští dál mezi ostatní Charity. A aby tyto věci nemusel dělat a zajišťovat ten místní koordinátor, tak to pro něj dělám já a snažím se mu tím ulehčit. Anebo se vyhledávají sbírky na konkrétní účel... nebo materiální sbírky a logistiku pak zajišťuju já, aby se to té zasažené Charitě jako odlehčilo, tohle zařizování.

Jakým způsobem je řízena vzájemná spolupráce mezi jednotlivými diecézními Charitami?

Tak pokud vím, tak existuje národní koordinátor... to je jedna věc ... jako při velkých povodních. A pokavaď bych třeba já u nás potřeboval pomoc, tak oslovím v rámci těch malejch povodní některého z kolegů koordinátorů, který jsou zodpovědný za koordinaci ve svejch diecézích.

Takže nemusí to jít přes národního koordinátora?

Ne, teda pokavaď je to v nějakým rozsahu menším... Pokavaď je to ve větším rozsahu, tak ano. Když by ale naše území zasažené nebylo a náš diecézní ředitel by řek, že do toho nepůjdem, tak Martin (národní povodňový koordinátor Charity ČR) nemá ty kompetence, aby to nařídil. Takže záleží, jak to zhodnotí náš ředitel. Ten má rozhodovací právo. A stejně tak při malejch mimořádkách, když ředitel místní Charity řekne, my potřebujem lidi tam a tam, tak mu tam nikdo nejde. Dokud si o tu pomoc neřekne.

Takže mluvíme o právní subjektivitě každé jednotlivé Charity?

Tak, ano, má vlastní IČO, má právo rozhodnout co se na jeho území bude dít, kdo mu tam třeba to sociální šetření bude dělat.

Máte na území své diecézní Charity v místních Charitách týmy pro poskytování pomoci?

Tu činnost koordinuju já... k tomu mám nějaký mandát od ředitele, kterej mě ustanovil koordinátorem, taky k tomu, že se účastníme těch celorepublikovejch kolegií koordinátorů. A potom... týmy na velký mimořádky u nás vznikaj ad hoc. Pokavaď je to třeba na malým území, tak ta Charita to zajistí. Má třeba týmy na sociální šetření. V současný době ale nějaký profesionální tým jako není, doufám, že vznikne... už se na tom pracuje... (úsměv)... probíhaj nějaký školení, oblastní Charity si vytvářej ty týmy a budou to lidi ze sociálních služeb, který pracujou v tý sociální oblasti, nebo prostě kdo může. Každá Charita mně jako koordinátorovi diecéznímu dá k dispozici svoje kapacity a zdroje... teda jako abych věděl počty a oblasti, na kterou pomoc si můžu jejich lidi vytáhnout, bude-li to třeba... Vytváříme si takovou celodiecézní databázi.

Kdo rozhoduje o intervenci Charit, které nejsou mimořádnou událostí zasažené... to je vlastně vždycky ředitel té Charity, které se to týká, že jo...

Jo, pokud si zasažená Charita o tu pomoc neřekne tak to tak máme nastavený z dřívějšíka, že tam nikdo jakože cizí ... na to území bez jeho souhlasu nesmí.

Jakou máš tedy zkušenost s dosavadním postupem, chceš-li systémem, Charity při mimořádkách?

Tento postup se z mého pohledu osvědčil už dřív v tom roce 2002 i dřív... ale pořád se to vyvíjí. Vloni od naší diecéze požadovaly zasažené diecéze vlastně jen ty vysoušeče, kterých máme naskladněných dostatek, ale kdyby si řekli, že to nezvládaj, vyjeli by tam pomáhat i lidi. Naše Charity se mě ptali průběžně a sledovali ten vývoj... Ale jak jsem řek, nebylo potřeba.

Jsou podle Tebe tyto postupy dostačující pro poskytování pomoci?

Já myslím, že to lepší být nemůže a ohledem na to, jak to bylo v roce 2002 nebo předtím. Tak ten vývoj a zlepšování tak nějak odpovídá. Je důležitý, že pokavad' je velká povodeň, tak koordinaci má na starosti za Charitu jeden člověk a že na každé diecézi je taky jeden koordinátor a nemusí to jít přes ředitele, zástupce, vedoucí až ke konkrétnímu člověku. On ten diecézní koordinátor toho má v tu chvíli moc... zařizovat, telefonovat, informovat, odpovídat, vyplňovat a zas telefonovat..., ale nedá se nic dělat. Pak to ale ten koordinátor může delegovat dál na ty týmy, PANELy (neziskových organizací), krizové štáby, hasiče, a ty informace od nich zas stoprocentně má k dispozici zpětně pro Charitu.

Jaké vidíš nedostatky ve stávajícím systému koordinace?

Já můžu říct na naší diecézi. Je to samozřejmě o lidech. Takže samozřejmě vědět, co můžeme nabízet, mít technický zázemí a materiál, ... jako víc pro ty lidi v ten moment udělat nemůžu. A potom můžu ty zdroje dohledávat, co nemám v databázi.

Jediný nedostatek vidím takovou nejednotnost neziskovek jako celkově... Ale mě osobně to nepálí. Já jedu jakoby za Charitu a pokavad' tam není zájem nebo snaha ani těch základních složek IZS o celkovou koordinaci, a já tu potřebnost vidím, tak se snažím pomoc a my svoji práci odvedem. Když se stane, že je tam nějaká pomoc duplicitně, tak se snažím třeba s Diakonií domlouvat co kdo uděláme... jo, to jo...

No a u Charit to vychází z naší struktury a z těch kapacit. Pokavad' já ty lidi nemám, tak řeknu, že do toho nepudu a nikdo mi to nemůže nařídit. Je to nedostatek, ale i výhoda, ale prostě nejsem povinovanej. A ono je dobře, když si každá diecéze může říct na co nemá, než aby někde způsobila nějaký f opa... Závazný a jednotný pravidla koordinace neexistují. Každá Charita si to dělá po svém podle nějakýho modelu, možná olomouckýho, který vyšel z povodní na Moravě, což si myslím, že by měli všichni akceptovat a vlastně i akceptují, protože je to osvěd-

čený praxí. Já nebudu vytvářet nové model. To je nesmysl, ale ... vždycky doposud to směřovalo k čerpání tady těchle zkušeností. Takže ve své podstatě všichni postupujeme jednotně.

Je něco, co bys chtěl zmínit v souvislosti k lepšímu nastavení systému koordinace při mimořádkách velkého rozsahu?

Tak jak to dělá současný národní koordinátor, tak mi to připadá, že je to dobře našlápnutý a vlastně i ověřený a ta pomoc k těm lidem vždycky nějak dojde a ono je jim ve výsledku jedno, jestli to bylo z Hradce nebo z Ostravy. Že tam trochu vážně to PR nebo ty informace, že člověk není bezprostředně po nějaké akci zviditelněnej, to jsou mechanismy trochu jiná, je žo... Ale jakoby... , myslím si že Charita odvádí tu práci s ohledem na naše ostatní a hlavní zájmy jakoby dobře. Že to celý není uspěchaný, že je tam ta práce odvedená, ač třeba není vidět.

A jak vnímáš spolupráci jednotlivých diecézí?

Kdyby nebyl na centrále člověk, na kterého se můžu obrátit, tak nevím jak bysme postupovali... no asi jako před deseti lety... nekoordinovaně a bez zdrojů ostatních... všechno by bylo na jednom člověku, takhle mi ten servis a to zjištění zdrojů z ostatních diecézí ten Martin (NPK) zajistí. Ale ta doba je teď jiná a myslím si, že teď je ten styčný člověk strašně důležitý, i když je to vidět třeba až po tý události.

PŘÍLOHA P II: ZÁVĚRY SEBEHODNOCENÍ STAVU A KAPACITY PRO REAKCE NA MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI CHARITY ČR

Závěry sebehodnocení stavu a kapacity pro reakce na mimořádné události Charity ČR

Kolegium Charity ČR pro mimořádné události, 10. a 11. března 2014

SILNÉ STRÁNKY:

Vedení

- ustanovení NPK, podpora systému
- nastavení struktury, úkolů a komunikace mezi NPK, A/D koordinátory

Politika a strategie

- ochota Charity zapojit se - vzájemná výpomoc, velká aktivita ze strany nezasažených Charit
- struktura charitní pomoci se jeví jako dobrá > podpora systému
- hustá síť poboček, znalost místního prostředí a komunity, součást komunity, schopnost pomáhat dlouhodobě
- spektrum nabídky služeb (založeno na kapacitě organizace)
- vzájemná spolupráce
- zkušenost ze sociálních služeb
- kapacita (rezerva pro MIMO)

Lidé/pracovníci

- připravenost díky proběhlým školením
- vím, kam volat, na koho se obrátit
- školení pracovníků na práci v terénu
- popisy pozic (+- dle diecéze) – sdílení zkušeností
- motivace

Partneři a zdroje

- poměrně „velký“ zájem médií
- díky finanční sbírce možnost plnit sliby
- spolupráce mezi českými a moravskými Charitami/pomoc moravských Charit

- výhoda PANELu – dříve NNO o sebe v terénu zakopávaly, nyní vše řídí krizový štáb, který informace ze zasažených obcí předával PANELu > NNO
- koordinace/spolupráce s obcemi, dalšími subjekty
- schopnost mapovat potřeby – školení pracovníků na práci v terénu

Procesy

- nastavení struktury, úkolů a komunikace mezi NPK, A/D koordinátory
- formuláře a příručky na webu ChČR
- dokumentace, evidence pomoci
- manuál (principy, role, struktura – popisy funkcí, kontakty)
- typologizované postupy pomoci v rámci manuálu
- standardizovaný formulář pro zjištění komplexního obrázku potřeby pomoci (použitý ve více vlnách šetření)
- koordinace v PANELU (není ve všech krajích)
- dobrovolnické centrum – kontakt na prověřené dobrovolníky
- sklady, kapacity pro materiální pomoc
- distribuce pomoci – pravidla, komise složená z ředitelů středisek v DO, některé systemizované postupy, kritéria, koeficienty
- informace, „osvěta“ – pomoc a rady postiženým
- revize manuálu

OBLASTI KE ZLEPŠENÍ CHARITNÍ REAKCE NA MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

Vedení

- výchova dárců
- spolupráce s ostatními NNO
- ustanovení NPK v budoucnu – rozhodnutí rady ředitelů
- vytvoření strategie fundraisingu pro MIMO na úrovni ChČR a A/DCh
- motivace místních Charit

Politika a strategie

- poslání, cíle a principy charitní pomoci, filozofie pomoci – priority (psychosociální x materiální pomoc)
- rozsah sdíleného postupu a koordinace v rámci Charity ČR
- dobrovolníci – otázka jejich využití (strategické rozhodnutí); návrh: sdílení odpovědnosti při povolávání dobrovolníků
- respektování územní působnosti, pozorovatelé z nezasažených diecézí
- výchova dárců
- spolupráce s ostatními NNO
- morální dilema – nepotřebné dary – Etika darů
- tlak dárců - zprostředkovávání přímé finanční pomoci rodině od firemních dárců – navrhnout jednotný postup
- nabídky z nezasažených diecézí – MP, dobrovolníci (očekávání, párování – rychlá změna potřeby)
- PR, práce s dárci, vyjasnění cílů a pravidel, společné jasné vize (reálný průsečík)

Lidé/pracovníci

- dobrovolníci – otázka jejich využití (strategické rozhodnutí); návrh: sdílení odpovědnosti při povolávání dobrovolníků
- tým dobrovolníků x proškolených charitních pracovníků
- zlepšování připravenosti (školení, cvičení, manuály)
- schopní lidé na pozicích místních koordinátorů
- dlouhodobá péče/ocenění

- omezená kapacita
- sdílení kapacit na místní úrovni (rezerva)

Partneři a zdroje

- jednotné oblečení – image Charita ČR
- pravidla pro distribuci financí (kritéria, parametry) – sběr dat o potřebě, vlastní zdroje diecézní Charity
- rozdílný přístup k rozdělení pomoci – každá diecéze vlastní (nepřepsaná) pravidla – podklad šetření v terénu (starosta/místní pohled)
- má být plošné sociální šetření? principy ↔ podklady
- kontrola využití? kapacita

Procesy

- nastavit lépe komunikaci mezi A/D koordinátory a NPK
- posílení PR oddělení x větší důležitost PR na diecézních úrovních
- vyjasnit kompetence diecézních koordinátorů (některé DO)
- revidovat manuály – srozumitelnost, použitelnost, očekávání od uživatelů (cíle, způsob použití, obsah, forma)
- vyjasnit a sjednotit tabulky (k dispozici předem, které údaje)
- důsledná evidence MP, vysoušečů – předávací protokoly
- jednotné formuláře (evidenční protokoly MP)
- telefonická krizová linka – lepší informovanost obsluhy o aktuálním stavu
- finanční manuál
- postupy pro sbírky
- nabídky z nezasažených diecézí – MP, dobrovolníci (očekávání, párování – rychlá změna potřeby)
- sdílení zkušeností z různých vln terénního šetření (bez představy o dostupných prostředcích/ s představou o prostředcích)
- absence vnější koordinace v kraji – PANEL – omezení

KRITÉRIA PRO STANOVENÍ PRIORIT:

- přežití – nakolik je podstatné pro přežití organizace
- úspěch
- klienti
- urgentnost
- zdroje
- lidé
- risk
- snadnost
- nějaká další vlastní kritéria

PŘÍLOHA P III: POVODNĚ 2013 – POMOC CHARITY ČESKÁ REPUBLIKA V ČÍSLECH

Povodně 2013

POMOC CHARITY ČESKÁ REPUBLIKA V ČÍSLECH

*Povodně v červnu 2013 zasáhly téměř tisíc obcí.
Charita Česká republika poskytla v prvních týdnech pomoc 2 124 osobám
a díky své celorepublikové síti Charit nadále zůstává v terénu.*

SOLIDARITA

Na veřejné sbírce se sešlo 15 milionů korun
Přes 20 milionů korun darovala Charita Německo
Lidé poslali přes 15 tisíc dárcovských SMS

OBNOVA DOMOVŮ

Zapůjčeno 307 vysoušečů
119 pracovníků a dobrovolníků pomáhalo s úklidem
Z veřejné sbírky a dalších darů získalo 778 domácností přímou finanční pomoc na nutné opravy
a nákup nového vybavení

MATERIÁLNÍ POMOC

Charita přijala a následně rozdala pomoc v hodnotě přes 6,5 milionu korun

- › 8 782 litrů desinfekce a čistících prostředků
- › 5 572 ks nářadí, nástrojů a pomůcek pro úklid
- › 2 736 ks pracovních oděvů a ochranných pomůcek
- › 3 933 ks jiné pomoci (například repelenty, vody, oděvy, hračky...)

EVAKUAČNÍ CENTRA

Charita poskytla v severních Čechách dočasné přístřeší **191 lidem**, kteří v jejich evakuačních střediscích strávili **1 680 „člověkonoci“**

VZDÁLENÁ POMOC

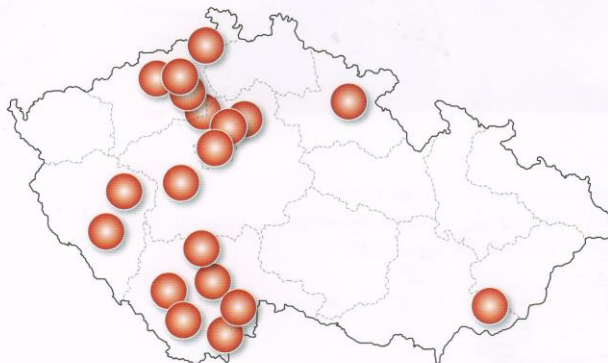
Krizová linka vyřídila **157 telefonátů**
3 391 stažení rad a manuálů z webu povodne.charita.cz
Linka duchovní pomoci (v litoměřické diecézi)

PRÁCE S LIDMI

346 pracovníků provedlo **monitoring** a **135 pracovníků sociální šetření**
114 pracovníků poskytlo **psychologickou první pomoc**
 Zapojilo se **222 dobrovolníků**

LOGISTIKA

Z nezasažených oblastí (Morava, Slezsko, východní a západní Čechy) vyslaly Charity celkem **14 dodávek** či **kamionů** naplněných materiální pomocí

Kde Charita ČR pomáhá po povodních 2013

povodne.charita.cz
[facebook.com/CharitaCR](https://www.facebook.com/CharitaCR)

DĚKUJEME!

Všem dobrovolníkům a soukromým i firemním dárcům. A to zejména:

